

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst v Din 2, do 100 vrst v Din 2.50, od 100 do 300 vrst v Din 3, večji inzerati po posebni tarifi. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREJNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-32, 31-33, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENI GRAD, Slomškova ul. 5 — Pošta hranilnice v Ljubljani št. 10.381.

Z mečem in z lopato za obnovo Finske

Snoči je finski parlament ratificiral mirovno pogodbo — Ministrski predsednik Ryti o razlogih, zaradi katerih je morala Finska pristati na težke sovjetske pogoje: Finska vojska je bila vedno bolj izčrpana, zavezniška pomoč pa bi bila prepozna

HELSINKI, 16. marca. s. (Reuter). Finski parlament je sinoči s 145 proti 3 glasovom odobril sovjetsko finsko mirovno pogodbo. Debatna o ratifikaciji je trajala dve in pol ure. Kakor poročajo, je bila debata mestoma zelo ostra.

Pred glasovanjem je imel ministrski predsednik Ryti dolg govor, v katerem je pojasnil predzgodovino mirovnih pogajanj in razloge, zaradi katerih je morala Finska pristati na sovjetske pogoje.

Uvodoma je dejal Ryti, da je treba včasih mnogo več poguma za začetek mirovnih pogajanj v vojni, kakor pa za začetek vojne same. Finska vlada se je po izorunju vojne ponovno približala sovjetski vladi s predlogom za mirovna pogajanja. Sovjetska vlada pa je predloge vedno odbila. Splošna je navajala sovjetska Rusija za svoje odklonilno stališče kot razlog dejstvo, da priznava samo Kuusinenovo vlado kot legalno predstavništvo Finske. Potem je sledila doba uspešnega odpora finske vojske na bojiščih, kar je dalo finski vladi upanje, da bo imela več uspeha z novo ponudbo za mirovna pogajanja. Pred nekaj tedni je končno s posredovanjem švedske vlade uspelo, da je sovjetska vlada pristala na pogajanja. Tako so 6. marca odšli finski delegati v Moskvo. Rezultat teh pogajanj leži sedaj na mizi pred vami, je dejal Ryti.

Ryti je obširno govoril tudi o poteku vojne. Dejal je, da ni Finske nihče nagrajal, naj ne sprejme sovjetskih zahtev, da pa tudi ni imela nobenih garancij in nobenih zagotovil za pomoč od kogarkoli, ko je stopila v vojno. V teku vojne, ko se je sama borila, je bila finska armada vedno bolj izčrpana, moči sovražnika pa se neprestano rastle. Zapadni velesili so obljubili Finski dragoceno pomoč v obliki orožja in materialu, toda niti pod normalnimi okoliščinami, če bi bili Švedska in Norveška dali dovoljenje za prehod za zavezniške vojske, ne bi bila mogla ta pomoč dospeti v Finsko pred koncem aprila. Švedska in Norveška razpolagata samo s malim številom železniških in cestnih zvez, ki bi jih sovražnik lahko poškodoval. Finska vlada se je tudi zavedala, da bi v primeru, če bi bila sprejela ponujeno zavezniško pomoč, zapletla sama in vsa Skandinavija v svetovno vojno. Boli bi se z zapadne fronte prenesli v Skandinavijo. Ko je to finska vlada uvi-

dela, je prišla do sklepa, da ne more nadaljevati vojne.

Končno je Ryti dejal: Samo bodočnost bo pokazala, če smo ravnali pravilno, ko smo podpisali mir. Se vedno pa je vsa zapadna civilizacija v največji nevarnosti. Nihče ne more vedeti, kaj prinese jutrišnji dan. Mislim pa, da smo s podpisom mira na najboljši način prispevali k splošnemu svetovnemu miru. Sedaj se bomo lotili dela obnove z mečem v eni in z lopato v drugi roki.

HELSINKI, 16. marca. s. (Havas). Predsednik Kallio je predložil sovjetsko finsko mirovno pogodbo včeraj v ratifikacijo finskemu parlamentu. V spremnem pismu ugotavlja predsednik med drugim, da je finska vlada, takoj po izbruhu vojne izra-

žila željo za obnovo miru. Nadalje pravi Kallio, da je 12. marca zvečer dala finska vlada svoji mirovni delegaciji v Moskvi pooblastilo, da sprejme sovjetske pogoje in pogodbo podpiše. Pogodba je stopila v veljavo takoj. Po § 33 finske ustave pa mora biti predložena parlamentu v odobritev, preden podpiše predsednik ratifikacijski dekret.

Finski parlament je pogodbo dostavil najprej zunanje-političnemu odboru, nato pa jo je ta vrnil parlamentu. Sinočnje glasovanje, je izreklo samo zaupnico vladi v zvezi s podpisom mirovne pogodbe, vendar pomeni to glasovanje odobritev ratifikacije. Sedaj bo moral pogodbo podpisati še predsednik Kallio. To se bo zgodilo verjetno v dveh ali treh dneh.

Stockholm, 16. marca. e. Moskovska radijska postaja je objavila obvestilo službene agencije Tas. ki pravi, da so včeraj popoldne sovjetske čete popolnoma zasedle Viborg in njegovo okolico. Finske čete so se umaknile 10 km zapadno od Viborga. Na vsej bivši fronti ni nobene stika več med sovjetskimi in finskimi četami, ker so se eni kakor drugi umaknili v smislu mirovne pogodbe na razdaljo 7 km.

Sovijski tisk ne zanika resničnosti vesti, ki jih je objavil finski generalni štab o velikih izgubah sovjetske vojske v vojni, ki je trajala vsega skupaj 104 dni. Finci zatrjujejo, da so sovjeti izgubili 340.000 mož, 587 letal, 1486 tankov in 295 topov. Na sovjetski strani pa zatrjujejo, da so tudi Finci imeli hude izgube in da so izgubili najmanj 50.000 mož, zlasti ob oril-zadnjih ofenziv na Mannerheimovi črti. Računajo, da so Finci izgubili 2000 oficirjev, kar je nepopravljiva izguba za malo finsko vojsko.

Glasilni maršala Vorosilova »Krasnaja zvezda«, je objavilo članek, v katerem trdi, da bo v bodoči strateški meji v Karelijski ožini in severno od Ladoškega jezera neuporabna Mannerheimova obrambna sistem, odnosno tako imenovani peti in šesti pas tega sistema.

HELSINKI, 16. marca. s. (Reuter) Sovjetska vojska je že pričela izpraznjevati Pečengo. Čete odhajajo deloma po cesti Nautsi — Pečenga, deloma pa po zelo slabi cesti, ki vodi naravnost proti vzhodu, k polotoku Kola.

Tragična demobilizacija

Finska vlada je morala vpoklicati nove kontingente, da bi se mogla evakuacija finskega prebivalstva iz izgubljenih pokrajin izvršiti v redu Finske in sovjetske izgube v vojni — Sovjeti izpraznjuje Pečengo

Rim, 16. marca. e. Dopisniki italijanskih listov poročajo iz Finske, da se je včeraj zjutraj pričela evakuacija civilnega prebivalstva iz krajev, ki jih je Finska morala odstopiti sovjetski Rusiji. Okrog 100.000 ljudi je krenilo proti zapadu Finske. Begunci imajo s seboj svoje pohištvo. Nekateri so dobili od finske vlade na razpolago prevozna sredstva, s katerimi bodo lahko prepeljali svoje stvari. Finska vlada je prepustila prebivalstvu svobodno odbiro ali hoče ostati v odstopljenih krajih ali pa se vrniti v domovino. Toda niti ena družina ni hotela ostati pod sovjetskim režimom. Sovjeti bodo našli odstopleno ozemlje popolnoma zapuščeno.

HELSINKI, 16. marca. AA. (Stefan). Posebni dopisnik agencije Stefani v Helsinkih poroča: Finci odnašajo o priključni evakuacije ves material, ki ga je soloh moglo odnesti. Da bi se lahko izvedla ta ogromna evakuacija, je morala Finska poklicati pod zastavo nove kontingente, tako da se sedanja tragična demobilizacija vr-

ši v stvari z vpoklicem novih sil pod zastavo. Vlada je naročila maršalu Mannerheimu, naj izveži novo vojno organizacijo ob novih mejah.

Obramba severnih držav

S sklenitvijo te zveze bi prenehala politika stroge nevtralnosti skandinavskih držav

Rim, 16. marca. e. Po informacijah iz Helsinkov in Stockholma se bo konferenca za sklenitev trojne obrambne zveze med Finsko, Švedsko in Norveško pričela v Stockholmu že v začetku prihodnjega tedna.

Ta blok predstavlja po trditvi italijanske tiska prvo posledico miru, ki ga je bila Finska prisiljena skleniti s sovjetsko Rusijo.

S sklenitvijo te obrambne zveze bodo

skandinavске države opustile politiko stroge nevtralnosti, ki so jo vodile ne samo nasproti drugim državam, temveč tudi med seboj celih 125 let. S tem bodo te države nasproti inozemstvu izvajale v bodoče skupno zunanjo politiko in predstavljale kompakten gospodarski in politični blok.

Zvezna poročila so imela izključno obrambni značaj in kot taka ne bo v nasprotju s klavzulami finske sovjetske mirovne pogodbe, ki obvezujejo Finsko.

Italija — ključ vojne v Evropi

Ameriški tisk o vlogi Italije v primeru razširitve vojne na evropskem vzhodu Italijansko oboroževanje v zraku

NEW YORK, 16. marca. e. (Stefan). Vsi listi trusta Scrips Howard objavljajo članek Williama Simsa pod naslovom »Italija ključ vojne v Evropi«.

V članku se poudarja pomen italijanskega stališča v sedanji vojni, zlasti pa stališče, ki bi ga Italija zavzela, če bi hoteli zavezniški prenesti vojno na vzhodno Evropo — edino odprto pozorišče za francosko angleške vojne operacije proti Nemčiji.

V drugem članku listi istega trusta poudarjajo, da zavezniški s samo pomorsko blokado ne bodo premagali Nemčije, ako se jim ne posreči organizacija vzhodne fronte. V tem primeru se bo spopad spremenil v borbo do iztrževanja za več let. Zmagal bo tisti, ki bo delj časa ohranil moralno disciplino.

RIM, 16. marca. i. Fašistična zbornica

pod predsedstvom ministrskega predsednika Mussolinija je včeraj sprejela letalski proračun za leto 1940. Državni podjati v letalskem ministrstvu general Piccolo je sporočil, da je vojni proračun za letalstvo od 120 milijonov lir v letu 1920 narasel na 3.261 milijonov v letu 1940-41. Čeprav je to ogromna vsota, je vendar potrebna zlasti zaradi tega, ker se tudi vse ostale velesile najbolj oborožujejo v zraku in ker mora biti Italija sprčo svojega položaja v polni pripravljenosti.

Francoski admiral v Ankari

CARIGRAD, 16. marca. e. Včeraj je prisel semkaj francoski admiral Mourain, ki je takoj z anatolskim ekspresom nadaljeval potovanje v Ankaro. Mourain je

eden najodličnejših vojni strokovnjakov Francije.

Welles v Rimu

RIM, 16. marca. AA. (DNB). Sumnerja Wellesa so na postaji v Rimu sprejeli višji uradniki zunanjega ministrstva, ameriški veleposlanik s poslaniškim osebjem in mnogi novinarji. Papež bo sprejel Wellesa v ponedeljek. Danes ob devetih pa je sprejel Wellesa kralj in cesar Viktor Emanuel. Za popoldne je določen sestanek z Mussolinijem.

RIM, 16. marca. (Havas). Sumner Welles, ki je prišel sinoči v Rim, se je z železniške postaje podal takoj v hotel, kamor ga je sprejeli ameriški veleposlanik v Rimu William Phillips. Welles in Phillips sta imela krajši razgovor, nakar se je Welles umaknil v svoje apartmane.

od leta 1938, dalje. Pogoj za pomiritev je, da vsak posameznik podpiše izjavo vdanosti kralju in stopi v nacionalno fronto.

Novi vpoklici v Angliji

metaki urednik »Daily Telegraph« pravi, da je treba računati z intenzivnejšo akcijo na zapadnem bojišču. To se da sklepati iz dejstva, da je vladal v minulim tednu na morju relativen mir in da ni bilo napadov na angleške ladje. Diplomatski urednik lista naglašja, da se bodo Nemci trudili končati vojno v svemiru. Na drugi strani se zdi, da bodo Zedinjene države vendarle posredovale za mir na osnovi Rooseveltove akcije in bivanja Sumnerja Wellesa v Evropi.

London, 16. marca. s. (Reuter) Sinoči je bilo obkroženo, da se morajo 6. aprila javiti v naborniki uradnih rezervistov stari 25 let, 27. aprila pa oni, ki dovršijo 24. leto. Računajo, da bo v vsakim izmed teh vpo-

klizmed rezervistov, ki so bili z novoletno kraljevo proklamacijo uvrščeni v vojaške obveznike, sedaj samo še letnik 27 in vpo-

klizcan, računajo pa, da bo tudi ta vpo-

Prva obletnica okupacije češke

London, 16. marca. s. (Reuter) Za večerajšnjo prvo obletnico zasedbe Češke je bila v Pragi sinoči nenadoma odrejena zadržanost. Nekaj časa preje sta radijski postaji v Pragi in Brnu prekinili oddajo. Iz vseh teh znakov sklepajo, da so bila zopet angleška letala nad Češko.

Paris, 16. marca. AA. (Havas) Zadušnica za prvim predsednikom čekoslovaške republike Masarykom bo v nedeljo v evangelijski cerkvi čeških bratov.

Angleži hočejo preprečiti ameriški dovoz v Nemčijo

Rim, 16. marca. Iz zanesljivega vira se izve, da je angleška admiraliteta sklenila odposlati del angleške vojske mornarice v Tihi ocean, da prepreči dovoz blaga iz Amerike v Vladivostok. Že pred dalj časa so ugotovili, da je sovjetska trgovinska mornarica zapustila Atlantski ocean in Črno morje.

Po obvestilih, ki jih je prejela admiraliteta z otokov Tihega oceana, prevaža sovjetska trgovinska mornarica blago, namenjeno Nemčiji, preko Tihega oceana v Vladivostok, od tod pa z vlaki preko Sibirije v Nemčijo. V glavnem gre za železo in druge sirovine, ki jih Nemčija nujno potrebuje.

Ameriški bombniki za Norveško

New York, 16. marca. s. (Reuter) Norveška vlada je naročila v neki tvornici v San Franciscu 24 bombnikov - hidroplavov v vrednosti 1 in pol milijona dolarjev.

Internacija nemške posadke v Argentini

BUENOS AIRES, 16. marca. s. (Reuter) Vlada je odredila internacijo posadke potopljene nemške oklopnice Admiral Graf Spee. Nemški mornarji odslej tudi ne bodo več nosili nožnih uniform.

Iz notranje politike

VLOGA SRBSTVA V JUGOSLAVIJI
Včeraj smo navedli nekaj odstavkov iz uvodnika beogradskega tednika »Napred«, ki ga urejuje dr. M. Ilić, srbski strokovnjak pri pogajanjih za sporazum. Članek, ki je vzbudil v hrvatskih političnih krogih veliko pozornost in odobravanje, vsebuje nadaljevalne misli:

Srbstvo se mora odločno in pošteno postaviti na čelo vseh sil, ki gredo za tem, da se Jugoslavija popolnoma preuredi v zvezno državo in da pride do nacionalnega, gospodarskega in moralnega preporoda države. Kdor svetuje srbstvu šovinizmu, ta žali njegove tradicije in dostojanstvo ter oboja njegov položaj in vlogo na račun neklih ozkih interesov in zgodovinskih zablod. Samo tako more srbstvo sprejeti hrvatske težnje, jih razumeti in normalizirati vse težave. Če bo imelo srbstvo dovolj tolerance in razumevanje za tuje tradicije in skrb, bo dobilo novo moč in vitalnost ter bo odigralo svojo vlogo socialnega in nacionalnega činitelja v ustvarjanju večjega, jugoslovenskega nacionalizma.

Srbstvo mora biti že iz svojega političnega realizma pripravljen na večjo zgradnjo, jugoslovenskih in slovanskih. Zgradnjo političnega uresničevanja teh vrednot, ki so bile moč njegovega patriotizma, mora zahtevati široko socialno in nacionalno integracijo in kristalizacijo. Hrvatsvo je po svoji moči drugi del jugoslovenske zgradnje in kot tak neogiben element za ustvaritev močne državne zgradnje in višjih nacionalnih izenačenj. Srbstvo more samo kot nosilec širokih in plemenitih občutkov in kot odločen predstavnik večje in popolnejše socialne in kulturne politike preprečiti pretiranosti, ublažiti grobosti in naivnosti ter ozdraviti provincializme na drugi strani. Pri tem mora vključiti vse sile, ki stremijo po svobodi, napredku in boljšemu življenju v neolajšljivi in neogibno državno in duhovno zgradnjo.

NA MOSTU MED BEOGRADOM IN ZAGREBOM

Politika Beograda in Zagreba nas ne zadovoljuje — piše »Narodni list« v svojem uvodniku in nadaljuje:

S tem nočemo reči, da sta prenehala biti naša središča ali da s svojim zgodovinskim razvojem — brez ozira na politična razpoloženja — nista utrdila svojega položaja v našem narodu in v naši državi. Toda mi se kot Jugoslaven in jugoslovenski nacionalisti ne moremo istovetiti s politiko, ki jo vodijo pristojni krogi in ki vlada danes v javnem mišljenju obeh mest. Hrvati in Srbi jugoslovenske orien-tacije ali — komur je ljubše — Jugoslaveni hrvatskega in srbskega plemena gledamo na razvoj političnih razmer v domovini in izven nje z večjo skepsa. Nas ne more v nobenem primeru in pod nobenim pogojem zadovoljiti ne sama Hrvatska, ne sama Srbija, kajti za nas niti Hrvatska niti Srbija ni več domovine. Za nas sta samo del skupne domovine. Mi smo tako »po rojstvu« kakor po krvi in tradiciji Hrvati, odnosno Srbi. Ker pa že imamo svojo domovino, se pod nikakimi pogoji ne moremo privaditi misli, da bi domovino razdelili — na več domovine. Mi ostanemo na mostu! Z dušo in srcem smo zvezani enako z Beogradom, kakor z Zagrebom in z Ljubljano, z razumom pa smo danes daleč od njih t.j. od njihove današnje politike.

NEZDRAVI POJAVI

»Hrvatski dnevniki« se pritožujejo zaradi zadnjih dogodkov v Subotici (prepovedana shod HSS), v Sarajevu (spor zaradi šukanja) in v Banjaluki (kjer so izgrlili SDK pri sestavi mestnega sveta) ter zaradi incidenta v Somboru, kjer je poštar poslal na lastno pest pismo ministra dr. Smoljana sreskenu načelniku v cenzuro. List piše v zvezi s tem:

Zelimo, da bodo vsi na jasnem: HSS nikakor ne želi biti samo »v vladi«. Ona je enakovredna z ostalimi strankami, če želi nima pred njimi prednosti, ker je edina resno in močno organizirana stranka in o kateri se ve, kakšno moč predstavlja. Za vsako sodelovanje je potrebna lojalnost. Nismo se pustili izigravati niti tedaj, ko smo bili v opoziciji, še manj pa se bomo pustili sedaj, ko smo prevzeli odgovornost za državo in njeno usodo. Tako postopanje ni v skladu z linijo sporazuma, na kateri se je doseglo sodelovanje s HSS in sodelovanje Hrvatov v odgovornosti za državno zgradnjo. Ta odgovornost pa je samo tolikšna, kolikšna je na drugi strani lojalnost in kolikor imajo Hrvati stvarnega vpliva na državno politiko, pa tudi na lokalno.

JRZ POZNA SAMO EN NAROD
Po zadnji seji vodstva JRZ je bil izdan komunique, ki pravi, da so med drugimi prisostvovali seji slovenski člani JRZ dr. Korošec, dr. Krek in Smodej. Na seji je bilo sklenjeno izdati poziv vsem strankinim funkcionarjem, da smejo o važnih in aktualnih vprašanjih razpravljati samo v okviru stranke in da morajo pri svojih sklepih računati s posebnimi razmerami v vseh krajih in pri vseh delih našega naroda. Tej seji ni prisostvoval minister dr. Kulenović, čeprav je formalno še vedno podpredsednik JRZ.

Borzna poročila

Curly, 16. marca. Beograd 10, Pariz 9.37, London 16.54, New York 446, Bruselj 75.75, Milan 22.525, Amsterdam 236.85, Berlin 178.70, Stockholm 106.25, Oslo 101.20, Kodanjs 86.125, Sofija 5.50, Bukarešta 18.40.

Sprava med kraljem Karolom in Železno gardo

Nepričakovana likvidacija dolgoletnega notranjepolitičnega spora v Rumuniji

BUKAREŠTA, 16. marca. s. (Reuter). Spravi med kraljem Karolom in Železno gardo pripisujejo v rumunskih političnih krogih velik pomen. Kralj Karol je dovolil amnestijo za vse one člane Železne garde, ki pristanejo na vstop v rumunsko nacionalno fronto.

Včeraj je objavilo 250 znanih pristavev Železne garde v listih izjavo, v kateri pravijo, da so pripravljeni sodelovati s vlado za interese države v sedanjih težkih časih. Na podlagi sprave je bilo že več 100 članov Železne garde izpuščenih iz koncentracijskih taborišč. Mnogo drugih, ki se mude kot emigranti v inozemstvu, bo dobilo dovoljenje za vrnitev v Rumunijo. Kolikor je znano, so živeli ti emigranti večinoma v Nemčiji.

Vlada je sklenila priznati rodbinam onih članov Železne garde, ki so bili ustreljeni ali po umoru ministrskega predsednika Calinescu, odkodnati.

Kakor poročajo bo dobila Železna garda v vladi mesto državnega podtajnika. Jutri bo imel ministrski predsednik Tarescu o spravi z Železno gardo govor po radiu. Ministrskega predsednika Taresca je včeraj obiskala posebna deputacija, ki mu je izročila pismeno izjavo, v kateri izjavlja, da želi člani Železne garde stopiti v novo politično organizacijo pod vodstvom sedanje vlade.

BUKAREŠTA, 16. marca. s. (Reuter). Davi je bila objavljena kraljeva proklamacija, s katero je pomiloščenih 800 članov Železne garde, ki so bili internirani

Slavna — oboževana in še dolgo
pogrešana

PAULA WESSELY

v svojem najlepšem filmu. v vlogi mlade ogrske grofice Marije Ilone,
ki je svoje srce in svojo ljubezen žrtvovala za svobodo domovine...

Kino Union, tel. 22-21

Predstave danes ob 16., 19. in 21.
jutri (v nedeljo) ob 10.30 dop.
(znižane cene) ter ob 15., 17., 19.
in 21. uri

MARIJA ILONA

Sodelujejo: **WILLY BIRGEL, PAUL HÖRIGER** — Režija: mojster
Geza Bolvary.

Dogodki in filmu se gode v revolucionarnem letu 1848, ko so se Madžari
pod Košutom Lajošem borili proti avstrijski nadvladi. Odstop cesarja
Ferdinanda v korist mladega 18 letnega cesarja Franca Jožefa I.

Zaščita in vzgoja otrok v industrijskih krajih

**Okrog 26% prebivalstva je zaposlenega v industriji, rudarstvu in prometu,
v kmetijstvu pa samo nekaj nad 60%**

Ljubljana, 16. marca
S posebno banovo naredbo so bile letos določene minimalne mezdje tudi za zasobne nameščenice. Nameščenici so zahtevali že dolgo, da bi bile tudi za nje predpisane minimalne mezdje in ob raznih prilikah so dokazovali, da so marsikje celo slabše plačani kakor ročni, nekvalificirani delavci. Končno je 31. januarja izšla banova naredba o minimalnih mezdah za trgovsko in ostalo višje pomožno osebje. Izdana je bila na podlagi ministrske uredbe o določanju minimalnih mezd, poravnavanju in razsodnosti ter sklepanju kolektivnih pogodb. Doslej se niso bile nikjer drugje v državi predpisane minimalne mezdje za zasobne nameščenice. Nameščenici so vselej, da je bila naredba sploh izdana, čeprav jih povsem ne zadovoljuje. Naredba se ne zdi dovolj jasna v nekaterih določbah, zato je treba računati s spori, ki niso neprijetni le nameščencem, temveč tudi delodajalcem. Vprašanje minimalnih mezd za zasobne nameščenice pa s to naredbo še ni končno rešeno, ker naredba ne obsega vseh nameščenskih strok.

V banovi naredbi so našteje vrste podjetij, kakor v ministrski uredbi, ki spada pod te predpise; minimalne mezdje so predpisane za nameščenice, zaposlene v industrijskih, trgovskih, prometnih, obrtnih, gozdarstvih, rudarskih, zavarovalnih, stavbi in elektroinženjskih podjetjih. Ker niso navedene stroke, ki jih našteva § 433 obrtnega zakona, torej naredba za nje ne velja. Izpuščena so podjetja: zračni promet, odvetništva, notarska in podjetja pooblaščenih inženjerjev in arhitektov, da je geometrov, zdravnikov, dentistov, novinska podjetja, zdravstvene ustanove, gospodarske in stanovske zbornice itd.

Po naredbi spadajo med nameščenice uslužbenice, zaposleni v trgovskih ali višjih netrговskih službah (pisarniških), stari najmanj 18 let. Zaposlitev mora biti

redna in nameščenice glavni poklic. Potemtakem spadajo med nameščenice tudi uslužbenice, ki niso zavarovani pri pokojninskem zavodu, predvsem trgovski pomočniki, blagajničarke in trgovine, pomožni pisarji v kolekturah itd. Zaščite naredbe pa ne uživajo vajenci, praktikan-ti in volonterji. Po naredbi je volonter uslužbenec, ki je zaposlen predvsem zaradi izužitve, praktikan pa, kdor je zaposlen do treh mesecev zaradi izpolnitve strokovne usposobljenosti ter priprave za nadaljnje zaposlenje pri istem delodajalcu. Važno pa je, da predpis minimalnih mezd velja tudi za nameščenice, ki so zaposleni le po začasnih potrebah ali na poziv.

Naredba predpisuje minimalne mezdje posebej za trgovske pomočnike in posebej za druge nameščenice. Za trgovske pomočnike je predpisana 900 din na mesec, za druge nameščenice pa 1000 din. Za nameščenice in praktikanke, ki še niso 18 let stari, je določena enaka minimalna mezda kakor za nekvalificirane delavce ustreznih strok. Nobenega predpisa pa ni o mezdah volonterjev in vajencev.

Med tem ko se višina minimalnih mezd nekvalificiranega delavstva po posebni banovi naredbi menja po krajih (v večjih in industrijskih krajih so predpisane nekoliko višje mezdje), so minimalne plače za nameščenice določene enote za vse področje banovine. Prav tako ni razlik med plačami nameščencev posameznih strok.

Minimalne plače veljajo za predpisani delovni čas; to se pravi, če nameščenec dela več ur kakor znaša delovni čas, ima pravico do sorazmernega zvišanja plače in do 50 odstotkov doplačila na nadure. Nameščenec pa, ki so zaposleni manj kakor 8 ur na dan, ne smejo prejemati za to nič manjših plač.

Če nameščenec prejema od delodajalca hrano in če je pri njem zaposlen, mu de-

lodajalec ne sme odtrgovati na ta račun plače po svojem preudarku ali po tržnih cenah, temveč mora biti vrednost hrane pavšalirana na 240 din, stanovanje pa na 60 din na mesec. Tudi to velja za vse kraje v banovini. Nameščenici, ki imajo hrano in stanovanje pri delodajalcu, morajo torej prejemati še najmanj 700 din plače na mesec. S to odločbo bodo zlasti mnogo pridobili številni trgovski pomočniki, zaposleni na deželi.

Marsikdo še ne ve, da je naredba bila uveljavljena, čim je bila objavljena v »Slovenskem listu«, to se pravi 31. januarja. Njena veljavnost traja najmanj pol leta, torej do 1. julija. Posebej je treba nam glasiti, da ima naredba relativno pravni učinek, to se pravi, da kolektivne ali individualne službene pogodbe ostanejo v veljavi, če določajo višje plače, kakor jih naredba predpisuje. Pogodbe so pa nične, če določajo nižje plače od predpisanih po naredbi. Nameščenec ima pravico do doplačila, če po pogodbi prejema nižjo plačo kakor je predpisana z naredbo; terjati ga lahko še 3 leta po izstopu iz službe.

Naredba predpisuje tudi kazni, in sicer 100 do 10.000 din globe ali do 30 dni zapore v primeru neizterljivosti, če delodajalec ne plačuje vsaj toliko, kolikor naredba predpisuje.

Uspeh za nameščenice je tudi v tem, da morajo biti zdaj zavarovani najmanj v 10. meznem razredu v bolniškem in nezgodnem zavarovanju, v pokojninskem zavarovanju pa bodo uvrščeni, če so bili prej zavarovani v nižjih razredih, najmanj v III. plačilnem razredu. V I. in II. plačilnem razredu je bilo ob koncu I. 1939 (po »Organizatorju«) zavarovanih 1006 nameščencev, a trgovskih pomočnikov je bilo v Sloveniji ob koncu septembra zavarovanih v I. in II. razredu 1.500. Določitev minimalnih mezd za nameščenice pomeni torej vsakekor pridobitev.

37 vajencev, 14 vratarjev in 334 ostalih pomožnih moči.

V zastopstvu župana je pozdravil sbo-rovalce načelnik obrtnega oddelka g. dr. Brle, ki je omenjal uspešno sodelovanje mestne občine in Zdrženja. O davku na potrošnjo, ki je eno najbolj perečih vprašanj za gostinsko obrt, je poročal višji komisar g. Franc Havel. Omenjal je, da bodo zopet uvedeni po gostilnah in vobče po gostinskih obratih računski listki in da bo treba plačevati od vsakega računa nad 5 din 25 par. Nad račun bodo vodili kontrolni trošarinski organi, vendar se bo mogla ta davčina na predlog stranke sporazumno z mestno občino pavšalirati.

V imenu Zveze gostinskih združenj in pa v imenu Zbornice za TOI je pozdravil sbo-rovalce g. Majcen, ki je očrtal delo Zveze in njene intervencije pri pripravi novih državnih zakonov o trošarini na vino in žganje ter prikazal težave, ki jih bodo imeli gostilničarji z novo uvedenim registrom.

Po blagajniškem poročilu, ki ga je po-dal g. Bežek, je v imenu nadzornega od-bora poročal g. Skerlep, ki je predlagal nadzornemu odboru razrešnico. Razrešnica je bila sprejeta soglasno, nakar so sledile volitve. Za predsednika je bil ponovno soglasno izvoljen g. Maks Dolničar, za podpredsednika pa g. Franc Kramer s Gilnc. Sledile so volitve ostalih članov uprave in so na svojih mestih ostali vsi člani stare uprave.

»Adriana Lecouvreur«

Ljubljana, 16. marca
Drevi bo v opernem gledališču premiera velike italijanske romantične opere »Adriana Lecouvreur«, za katero je napisal libreto po E. Scibeu in E. Legouvéu A. Colantini, uglašil pa jo je Francesco C. lea (prevajal S. Samoc). Delo je zelo efektivno in imelo velik uspeh na vseh svetovnih odrih. Med pevci je zelo priljubljeno, zlasti zavoljo obilice igralske in pevsko hvala-estnih vlog.

Našo ljubljansko uprskovitev, ki je prva v državi, sta skrbno pripravila dirigent Anton Neffat in režiser Ciril Debevec. Načrt za inscenacijo je po režiserjevi zamisli izdelal gledališki scenograf Ing. E. Franz, dekoracije pa je izdelala gledališka slikarna pod vodstvom g. Skružnega.

V naslovni partiji bomo slišali našo mlado nadarjeno kritično sopranistko, gospo Ksenijo Vidaličev, ki je v zadnjih letih z vrsto odličnih odskih kreacij dokazala, da se po njena umetniška pot stalno na-vzgor. Poleg njenih lepih uspehov v »Bo-hemici«, »Prodani nevesti«, »Lohengrinu« in »Jolantici« bo »Adriana« nedvomno nova stopnica v njenem razvoju. Raza duetov z Mavricijem opozarjamo zlasti na njeno lepo nežno ario evstevam v zadnjem de-ja-nju.

Junakinja tenorke partije našega grofa Mavricija bo pel naš prvi tenorist San Franck, ki je v takih vlogah še posebno izvrsten. Partija sama je zelo efektivna — (na premieri v Milani l. 1902. je jo pel

Enrico Caruso, danes pa je v njej zlasti znan B. Gigli!) — in bo nudila našemu priznanemu pevcu možnost najširšega pevskega razmaha. Njegovi blesteče me-lodiosni dueti z Adriano v prvem, drugem in četrtm ter junška balaca v tretjem dejanju spadajo med najlepše točke vse opere.

Ljubosumno in maščevalno princeso Buillonko bo pela gospa Mila Kogejeva, ki so ji noblesne partije posebno blizu. Topla, pristno človeška figura režiserja Michoneta, bo našla v Vekoslavju Janku svojega mojstrskega oblikovalca. Starika-vi, povsod varani princ Buillonki bo Dra-go Zupan, njegov večni drug Abbe d'Cha-zeull pa Banovec. V ostalih partijah na-stopijo še: Španova, Poličeva, Lupša in J. Rus.

Vse v vsem obeta biti predstava »Adri-ana Lecouvreur« zanimiv dogodek.

PFAFF
ŠIVALNI STROJI
IGN. VOK TAVČARJEVA 7

Recitacijski večer Umetniškega kluba Pestro je bilo na večeru zbrano občinstvo in hvaležno prirediteljem

Ljubljana, 16. marca.
Dvorana Delavske zbornice je bila sko-raj polna. Prišli so književniki, ki so v svojem pisateljskem delu podobno usmer-jeni, ker so jim stvariteljske oči obr-njene k socialnim problemom in k pro-bblemom posameznika, svobodnega človeka. V odnosu do zajednice. Prišli so v častnem številu mladi, za nove ideje navdušeni ljudje, ki se iščejo v kaotičnem okolju ter skušajo dobiti odgovor na vsa vprašanja. Ki jih doka neusmiljeno vsiljuje mlademu pokolenju. Prišli so tudi mnogi, ki spoš-tujejo enostavno slovensko besedo ter ču-tijo dolžnost, da oddajo svoj obolus, kadar jih kulturno udeležujejo se posamezniki povabijo. Pestra je bila torej publika in hvaležna, kakor je pokazalo odobravanje. Saj se nismo bali, da bi v dvorani na tem večeru zevala praznina pred pultom na odru, ker vemo, da imajo Mrzel, Kranjc in Bartol že »svojo publiko« in ker vemo, da kulturna zavest v Ljubljani še ni tako okrnjena, da ne bi bilo zanimanja za mlade tvorce, ki se občinstvu šele predstav-ljajo.

Igor Torkar je najprej namesto uvodne besede čital dva soneta in kratko prozo. Torkarja zanima problem življenja in pro-blem borbe za duhovni napredek. Ob nje-govi prozi smo občutili prav izrazito, kaj je človek, ki živi polno življenje, ki tve-

Iz Metlike

— Zvočni kino otvarja pomladansko se-zono s krasnim filmom »Heldi«, ki bo pred-vajan v soboto 16. t. m. ob 20. uri ter nedeljo 17. t. m. ob 15. in 20. uri.
— Nov grob. V Metliki je v sredo 13. t. m. umrl g. Papič Jože, vulgo Koteč, ki je bil kot dinirski mojster splošno znan v okraju. Bil je dobrušen mož. Po-kojnku blag spomin, žalujoci rodbini naše iskreno sožalje!

— Muhasta ura. Pravijo, da je bilo že pred mnogo leti ugotovljeno, da je ura v cerkvenem zvoniku potrebna temeljite-ga popravila. Čim dalje bolj se kaže po-treba o resnem razmišljanju za odpravo nedostatk, kajti ura teče in kaže, kakor ji pač dovoljuje obrabljenost in zarjavelo ko-lesje, samo pravega časa z nje ni mogoče razbrati. Mnogim potnikom je povzročila že dokaj nepotrebne jeze, ker so zamudili vlak. V interesu meščanstva bi bilo, da bi prav ta ura kazala točen čas, saj je večina navezana, da po njej uravnava čas svojih ur. Velike važnosti bi pa bilo tudi za dober glas letovišča in je zato skrbeti, da bodo imeli gostje priloiko pri nas nemoteno uživa-ti krasote bogate belokrajinske prirode z občutkom, da se lahko zanesejo na toč-nost ure!

Inserirajte v »Sl. Narod«!

ga, ker ga ne ovirajo predsodki in ker kivi v njem življenjska sila, in kar je človek, ki živi nekako mimo resničnega življenja okrnjeno, jalovo življenje. V oblikovanju je Torkar razgiban, krepak in jasein, zdi se, da bo uspel predvsem v realni prozi. Vladislav Klauta je prečital odlomek o jetičnem slikarju, ki se zaveda, da mora umreti, pa se mu zaradi tega vzbudi močno hrepenenje po življenju. Klautova pro-za kaže že dokašino dovršenost in gradnjo oblikovanju in psihološki utemeljenosti. Ludvik Mrzel je čital odlomek iz svoje komedije. Ostal je zvest samemu sebi v tem, da gleda najbolj človeške probleme življenja, čeprav so najbolj vsakdanji in navidezno nepomembni, nekako s kozmič-nega, skoraj metafizičnega stališča.

Jože Kranjc je izrazil realistič. Z novelo, ki jo je prečital, je podal nov dokaz, da je spreten oblikovalec in ima izredno razvit smisel za psihološko doziranje v človeški duši, zlasti pa v otroški duši. Po psiholo-ški dognanosti je novela prava mojstro-vina.

Vladimir Bartol je prečital že objav-ljeno zgodbo o človeku, ki je razodel ves svoj snovni sprčo gnilobe, ki vlada na vseh področjih tega čudnega življenja. Odlično oblikovana snov, zgrajena brezbrižno in prepletena z izpovedmi najglobljeja soo-znanja o življenju.

Prvi madžarski film v Ljubljani

Od danes dalje je v kino Matici na programu prvi madžarski film »Hotel Zora«, kar je gotovo velika novost za Ljubljano. Tudi Madžari posvečajo veliko pozornost filmski industriji in so se danes že upeljali na svetovnem trgu. Pri nas v Jugoslaviji se je do sedaj predvajalo že gotovo dvajset madžarskih filmov in je povsod veliko zanimanje za te filme. Posebej je ugajal vsem film »Hotel Zora«, ki se je v Zagrebu predvajal nepretrgoma 18 dni. Kar dviga madžarske filme je posebno poudarjati temperamento in sentimentalno originalno cigansko kapelo, ki je izredno dobro podana v filmu »Hotel Zora«.

Snov filma je vzeta iz sodobnega peštanskega družabnega življenja, ki je polne zapletljiv, duhovitih prizorov, pikanterij in ciganske godbe. V filmu »Hotel Zora« poje član peštanske opere dr. Fallo Imre. Opozarjamo na današnjo premiero tega filma v kino Matici.

Paula Wessely v filmu »Marija Ilona«

Ljubljana, 16. marca.
Kino Union igra te dni krasen film. V katerem vidimo po daljšem presledku eno največjih umetnic filmskega platna. Paula Wessely. Ta izvrstna in povsod oboževana igralka je pokazala svojo umet-nost že v nekaterih nepozabnih filmih, vendar prekaša njen film »Marija Ilona« vse njene prejšnje vloge. Sama umetnica pravi, da je bila »Marija Ilona« njena naj-ljubša vloga in da je z režiserjem Gezo Bolvarejem ustvarila svoje najlepše film-sko delo. Film je izdelan po romanu Os-

walda Richterja Ternška. Ki je zgodovinsko osebnost Marije Ilone v svoji knjiži pred-očil z bogato pisateljsko fantazijo. Naj-večja odlika filma je Pavla Wessely sama. Ona se je v svojo vlogo tako vživela, da ima človek, ki gleda film, neizbrisen vtis, da gleda pred seboj ono pravo Marijo Ilo-no, ki je bila rojena na Ogrskem, žive-la na Dunaju in se kljub temu čutila za za-vedno stodoletno Madžarko, ki je sicer z vsem ognjem iskreno ljubila avstrijskega zunanjega ministra Schwarzenberga, kljub temu pa z veseljem in z prepričanjem so-sredovala med cesarskim Dunajem in Košutom Lajošem, voditeljem madžarskih upornikov. Njena igra, njene kretnje, mi-mika, vsa njena pojava v filmu »Marija Ilona«, vse je pri Pavli Wessely tako pris-tno, naravno, da je lahko čisto mirno umet-nica sama dejala, da je Marija Ilona njen najboljši in najlepši film.

Film je poleg tega tudi vsebinsko iz-redno zanimiv in napet: vsi izraci, ki so-deleujejo poleg Pavle Wesselyjeve, Paul Hörbiger, Willy Birgel, so znani in priljub-ljeni, tako, da bo vsak posebnik, ki si bo te dni film ogledal v kinu Union, imel za-ve velik, nepozaben užitek. 342.

Iz Kranja

— Gledališki oder Narodne čitalnice po-novi uspešno komedijo Ivana Cankarja »Za narodov blagor« v nedeljo 17. t. m. ob pol 21. uri v gledališki dvorani narodnega do-ma. Vstopnice so v predprodaji v trgovini g. Hlebsa na mestnem trgu.

— Zdravniško dežurno službo na OUZD ima v nedeljo 17. t. m. zdravnik g. dr. Pance Pavel.

— Kino v Strazliču predvaja v soboto 16. t. m. in v nedeljo 17. t. m. zanimive filme ob običajnih urah. »Neapelj, mesto poljubov«, »Boben in saksofon« in »Bel-tiger«. Obiščite predjubljene šlagerje.

— Pevski oddelek »Vzajemnosti« priredi v nedeljo 17. t. m. ob 16. uri v Cankarje-vev domu »Prosvetni popoldne« na katerem nastopi pevski zbor, deklamatorji, pevci-kupletisti, igralci pa bodo nastopili v enodejanski burki. Vstopnina je znižana.

— Trgovine bodo odprte v nedeljo 17. t. m. (jutri) in v torek na dan Sv. Jožeta tudi dopolne.

— Vlom v kočjo na Stolu. V Prašernovo kočjo na vrhu Stola, ki je last podružnice SPD v Kranju, je bilo v začetku meseca vlomljeno in so zlikovci, ki so verjetno hoteli izropati kočjo, vso notranjostino, in katere so bile že vse stvari odnežene, moč-no poškodovali. V kočjo so vdrl skoz vrata v kuhinjo in razbili stol in ga zažgali. Kaže pa, da se niso zadovoljili samo s tem temveč so hoteli zažgati tudi kočjo kar kažejo jasno odtrgane deske in na kup nanošena polena in oblanci. K sreči se kup ni hotel vneti sicer bi gotovo ostalo od lepe kočice, ki obhaja letos 30-letnico postavit-ve, le še nekaj kamnov. Komur bi bilo kaj znanega o nesramnih vlomih naj to jast obvestiti ali pa podružnici.

— Prva nogometna tekma. Zopet je ofi-veila nogometna sezona v našem mestu in v goste bomo dobili v nedeljo znanega ri-vala ljubljanske skupine I. razreda SK Hermes, ki je znan po svoji tehnični igri in katerega duša je srednji napadalec Brod-nik. Tekma prične ob 1/2 15. uri na igrišču SK Kranja.

— Rediteljski sestanek se vrši v gimna-zijski telovadnici v ponedeljek 18. t. m. ob 1/2 16. uri.

SOKOL

Nateštvo Sokolskega društva LNKja priredi tečaj za kandidate za odzkušnje skrajnega vojaškega roka. Tečaj bosta vodila br. Slanc Rado, rez. konjeniški po-ročnik, in br. Vizlar Jože, rez. podčojnik poročnik. Tečaj se bo pričel v ponedeljek, 18. t. m. ob 20. uri v telovadnici v sokol-skem domu. Prijave sprejema nateštik br. Boršek Jože. Vabimo vse, ki želijo odolu-ziti skrajšan vojaški rok, da se tečaja ude-leže, prav posebno pa vabimo, da prijavijo svoje kandidate sosednja brataška Sokolska društva šmartno, Ponoviče—Sava, Poljane in Vače. Zdravje!

Minilo je leto dni...

Ljubljana, 16. marca
Pred letom dni je doživela vzorno orga-nizirana češkoslovaška država usoden zgo-dovinski dogodek. Državna zgradba, ki so jo najboljši sinovi češkoslovaškega naroda gradili v duhu demokracije nad 20 let, se je nenadoma zrušila. Revna država Slo-vaška je zaživela na ruševinah, kar je ostalo, pa je danes svetu znano pod imenom »Česko-moravski protektorat«.

Ogromni gospodarski, socialni in kultur-ni napor češkoslovaškega naroda v letih po svetovni vojni, kakor tudi borbe naj-plemenitejših med svetovno vojno ter pri-zadevanja najbolj modrih in junških si-nov tega bratskega naroda pred vojno, vse to je bilo čez nekaj nekoč preklicano. Vsa j zdelo se je tako pred letom dni, ko je pre-nehala obstojati republika Češkoslovaška.

Po tem presenečenju so se v Evropi raz-vijali dogodki čudovito naglo in prišel je dan, ko se je pričela vojna. Ščasoma je vsem postalo jasno, da so bili dogodki na Češkoslovaškem samo uvod v usodne sve-tovne dogodke, ki se tijejo ne samo ma-lih narodov, temveč vse Evrope in celo vsega kulturnega sveta. To spoznanje je marsikomu vrnilo pogum in ga navdahnulo z optimizmom.

Ljubljana novih gostiln ne potrebuje Z občenega zbora Združenja gostilniških podjetij v Ljubljani

Ljubljana, 16. marca
V salonu kolodvorske restavracije je bil včeraj ob veliki udeležbi članstva redni občni zbor Združenja gostilniških podjetij v Ljubljani. Otvoril ga je predsednik g. Maks Dolničar, ki je pozdravil vse navzo-če in predlagal, da se odpošlje v zborova-nja udanostna brzojavka Nj. Vel. krajuju Petru II. in pozdravna predsedniku vlade, kar je bilo soglasno sprejeto. Pozdravne brzojavke so bile odposlane tudi finanč-nemu ministru dr. Šuteju, predsedniku se-nata in banu. Iz obširnega predsedničjevo-ga poročila posnemamo, da zahtevajo sedanje izredne razmere, ki vevajo stal-no pripravljenost, žrtve tudi od gostin-estnih obrti, ki jih nalagajo nove spremembe za-konov in uredb. V nadaljnjem je omenjal, da je Združenje proti novim podeljevanjem koncesij v mestu, ker Ljubljana ne po-trebuje novih gostinskih obratov. Obširno je omenjal uspehe in napredek strokovne gostinske nadaljevalne šole. Pri bolniški blagajni so bila po lanskem poročilu iz-črpana vsa sredstva, zato bo treba zviša-ti prispevke za njo, ostane pa tudi mož-nost zmanjšati njene datjave.

Tajnik Združenja g. Bežek je v svojem poročilu omenjal, da je bila lani po odo-stopu enega člana uprave kooptirana v od-bor ga. Marija Habjanova. V okviru upra-

Pa smo se spomnili na zgodovinske do-godke v desetletjih in stoletjih pred le-tom 1939 ter odkrili dejstva, ki nam do-kazujejo, da je bilo življenje vedno volja do moči, volja do svobode, neodvisnosti in samostojnosti. Narodi so izginili v življenjski reki, ker niso bili sposobni za življe-nje, narodi so se pojavljali na površini in zahtevali tako ali drugače svoj prostor pod solncem. Vedno je bilo tako in vedno so življenja sposobni, ustvarjajoči, živavi na-rodni dobili svoj prostor na zemlji ter se uvrstili med kulturno ustvarjajoče člo-veške narodne zajednice. In med take na-rode spada v prvi vrsti češkoslovaški.

Češkoslovaški narod je že dovolj zgovor-no dokazal, da je sposoben za življenje in da ima voljo do življenja ter vse sposob-nosti za ustvarjanje. In prav na ta dokaz ne smemo pozabiti ob obletnici dogodka, ki se je pripetil sredi marca 1939. V zgo-dovini narodov odloča končno le resnič-na življenjska sila in ne morda pogodb, diplomatskih manevrov in pretkana ekula-cija. Mlad narod, ki je že izprizkal svoje sposobnosti, ne more propasti. Dinamika življenja mu more naprčiti novo, težko preizkušnjo, ki pa ga lahko samo še okrepi v volji do življenja, a uničiti ga ne more.

ve Združenja so bili lani še štirje odseki in sicer hotelski in kavarniški, odsek lu-fetirjev in gospodarski odsek. Hotelski od-sek je na svojih sejah obravnaval zlasti vprašanja tujsko prometne narave in vprašanja hotelske davščine. Kavarniški od-sek, ki mu predseduje ravatelj g. Sker-lep, je na sejah sklepal o kavarniških ce-nah in o pristojbinah za telefonske razgo-vore gostov v kavarniških obratih.

V gospodarskem odseku so Mažek st. kot predsednik in gg. Lončar ter Vopernik kot člana. Ta odsek upravlja po navo-dilih uprave Gostilniški dom in skrbi za red v njem. Odsek lastnikov bufetov la-ni ni obravnaval nobenih vprašanj. Zdu-ženje je imelo tudi lani potem svojih člo-nov zastopstvo pri davčnem odboru, ki je povsod energično šttilo interes gostil-ničarjev.

Ljubljansko Združenje šteje 345 članov, od teh je 168 moških, 164 žensk, 13 pa je pravnih oseb. Teh 345 članov je imelo skupaj 352 gostilniških podjetij. Pri vseh podjetjih je bilo zaposlenih 910 uslužben-cev, in sicer 9 poslovođil, 15 poslovodnih, 4 kuhinjski šefi, 31 plačilnih natakarjev, 24 plačilnih natakaric, 232 natakar, 85 natakarjev, 124 kuharic, 18 kuharjev, 6 slastičarjev, 2 slastičarki, 85 blagajničarjev,

DNEVNE VESTI

— Odlikovanja na srednjih šolah. Z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje so bili odlikovani dr. Pečovnik Adolf, direktor III. drž. real. gimn. v Ljubljani, Burgar Anton, direktor real. gimn. v Koperu in Franc Gnjazda, profesor klasične gimn. v Ljubljani. Z redom sv. Save IV. stopnje: direktorji Alič Franc v Ptuj, inž. Zobeč Ivo v Murski Soboti, Korbar Fr. v Kranju, Bernot Ciril, Cemažar Franc, Grafenauer Franjo, dr. Ilc Josip, dr. Novak Fran, Ovsenek Josip, dr. Savič Roman, Ramovš Albina, Sivec Ivan, Vodnik Dora, dr. Vrečar Ivan, vsi v Ljubljani. Dalje: dr. Kociper Janez, Skok Franc, Fribnik Karel, žigovnik, profesorji v Mariboru. Napotnik Josip v Celju, Stiplovec v Ptuj, Kmet Mirko in dr. Zontar Josip v Kranju, Potokar Josip v Murski Soboti. Z redom sv. Save V. stopnje Anžič Anton v Ljubljani.

— Iz državne službe. Upokojena sta Karel Mahkota, administrativni direktor Glasbene akademije v Ljubljani in Karel Jeraj prof., srednje glasbene šole v Ljubljani. Za rednega profesorja Glasbene akademije v Ljubljani v 3/1 je imenovan Janko Ravnik.

— Pregled avtomobilov in motornih koles za območje sreskega načelstva Ljubljane (izvzemši občin sodnega okraja Vrhnika) bo v sredo, dne 20. t. m. od 8. do 13. pred poslopijem oddelka kontrole mer v Ljubljani. Grudnovo nabrežje št. 17, kjer bo tudi zamenjava evidenčnih tablic. Sresko načelstvo poziva vse lastnike motornih vozil, da pripeljejo svoja vozila ob določenem času na kraj pregleda. Seboj je prinesli prometno knjižico in vozniško izkaznico.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino so bili vpisani dr. Ožmilič Lea, dr. Kramnik-Zupan Ivka in dr. Benigar Jaka.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 8. marca so bila silnava in parkljevka na 31 dvorah, vrtnični prisad na 2, steklina, garje konj, svinjska kuga in svinjska rdečica po 2 slučajja na vsakem dvoru.

— Turni smučarski tečaj SPD se bo vršil od 30. marca do 7. aprila. Zbirališče bo v soboto 30. t. m. v Mojstrani, hotelu »Triglav«. V nedeljo krenejo tečajniki skozi Krmo v Staničovo koč, dalje na Kredarico, preko Hrbarje v dolino Triglavskih jezer, na Komno, na Vogel, na Crmo Prst in v nedeljo dne 7. aprila se vrnejo iz Bohinjske Bistrice nazaj domov. Izleta preko Triglavskega pogorja se morejo udeležiti le povsem izvežebani smučarji, ki morajo imeti s seboj vsaj potrebno opremo: smuči, koži za smuči, zelene naočnike, mazilo proti solnčnim opeklinam, toplo perilo in ekvipaža za med potjo. Za prehrano in prenočišče v kočah SPD bo preskrbljeno. Interesente naj se prijavijo najkasneje do 23. t. m. v društveni pisarni SPD v Ljubljani na Aleksandrovi cesti 4/1.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 22. z dne 16. marca objavlja razglas o proračunu mestne občine Ljubljane za leto 1940/41 s pravilnikom o izvrševanju proračuna itd.

— Nevarnost poplav. Iz Zagreba poročajo, da Sava še vedno narašča. Včeraj je bila že 2 m nad normalo. Vsako uro narašča za 3–5 cm. V Sloveniji naglo konja sneg in tako bo Sava še naraščala. Tako preti hrvatski nevarnost večjih poplav. Ob železniški progi Krizevci—Zagreb se je voda razlila tako da je že mnogo travnikov in njiv poplavljenih. Tudi pri Slavenskem Brodu Sava močno narašča. Vode naraščajo tudi v Bosanski Krajin.

— Gradnja unske proge. Na odseku unske proge med Kninom in Trubarom se gradbena dela naglo nadaljujejo. Zdaj polagajo tračnice, ki bodo položene do konca poletja, če ne nastanejo nepričakovane ovire.

— Zasebni nameščenci zahtevajo 6 urno delo. Zveza bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov zahteva že več let uvedbo nepretrganega delovnega dne. V četrtek zvečer je bila v Zagrebu konferenca zastopnikov vseh privatnih nameščenecov, na kateri se je tudi obravnavalo to vprašanje. Sledenje je bilo obrniti se na pristojne oblasti s prošnjo, naj se uvede za privatne nameščence 6 urno delavnik skozi vse leto in sicer tako, da bi delali privatni nameščenci nepretrgoma, ne pa dopoldne in popoldne kakor doslej.

— Nov grob. 12. t. m. je umrla v Ljubljani ga. Franciška Kurent. Pokopali so jo včeraj ob 11. dop. pri Sv. Križu. Pokojnički blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

— Izletniški vlak ob praznikih. Do novega voznega reda bo vozil na Gorenjsko osebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.40, na praznike sv. Jožefa, velikončni ponedeljek, vnebohod in binkošti ponedeljek kot izletniški vlak. Za povratek bo izletniški vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 22.10.

— Drazbo za dobavo gramoza, peska in kamna za posipanje cest je razpisala mestna občina Ljubljanska v »Službenem listu« kos 19 dne 6. marca in bo drazba 29. marca, 151–n.

— Za zaščito otrok za primer vojne so določili: Kotički Alojzij, Ljubljana, 200 din; »Intex«, tekstilna družba, Kranj 500 din; Vidmar Marko, Domžale 10 din; J. Blasičnik nasl. Ljubljana, 100 din; Ferdinand Effler, Ljubljana 500 din; Hrovat & Komp., Ljubljana, 200 din; Charles Molina tovarna lepenec, Trzin 400 din; »Vuna-tekst«, industrija volnenih tkanin, Majšperk 200 din; Tovarna stoji, Majšperk, 200 din; »Jugolana«, tekstilna družba, Črnača, 20 din; Adolf Mergenthaler, tovarna usnja, Ljubljana, 50 din. Vsem omenjenim se podpisana Unija za zaščito otrok najiskreneje zahvaljuje. Unija za zaščito otrok, Ljubljana, Beethovnova 14.

Restavracija »Slon«

slovi kot prvovredna kuhinja po najnižjih cenah.

EKSPRES

vhod iz Prešernove ulice nudi poleg dobrih hrane odlične male zakuske. Vedno sveže torte in drugo pecivo. — Pijača zelo dobra. Čez ulico 1 dinar ceneje.

V KLETI

v soboto, nedeljo, ponedeljek in torek godba s plesom!

Vijudno se priporoča in jamči za najpozornost postrežbo

KRIŽ, restavracija

— Poštno upokojenje obveščamo, da je ministrstvo pošte dovolilo tudi vsem upokojenim poštinih nameščenecem znižane pristojbine za pakete, ki jih oddajo ali prejmejo. V ta namen bo poštini upokojenecem vse Ljubljane izročala samo glavna pošta te vrste spremnice. Težnja pristojbina za pakete do 10 kg znaša 1 din, preko 10 kg pa 2 din. — Vsi poštini upokojenici, ki se želijo okoristiti s to ugodnostjo, naj se s svojimi legitimacijami zgledajo do 31. III. 40 v upravniski pisarni glavne pošte, da bo potem pošta mogla nabaviti potrebno število spremnic.

— Razpis zdravniških mest. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje eno mesto zdravniškega uradnika v škofiji Loka, eno mesto pogodbenega zdravniškega specialista za otroške bolezni v Mariboru in po eno mesto pogodbenega zdravniškega v Kostanjevici, St. Jerneju na Dolenjskem in Šušterjevu. Rok za vlaganje prošnje je 6. aprila 1940.

— Praznik sv. Jožefa pade letos na torek, kar je ugodno za planince smučarje, ki utegnejo odpotovati iz Ljubljane že v soboto, da se naučijo gorske zimske prirode in vročega gorskega solca v nedeljo, v ponedeljek in še deloma na praznik v torek, ko se vrnejo nazaj v dolino k delu. »Zlatorez« kot izhodišče za vse smučarske ture v Triglavskem pogorju ima na razpolago 40 postelj v 20 sobah. Na Komni je zapadlo 5 cm pršila na 110 cm visoko podlago, Dorn ima na razpolago še 20 postelj. Pri Triglavskih jezerih je kočja SPD oskrbovana do konca aprila ter razpolaga s 16 posteljami v 7 sobah in z 10 ležišči na kurjivem skupnem ležišču, na podlago 135 cm zapadlo 10 cm pršila, izborna smuka. Pod Triglavom bo oskrbovana Staničeva kočja od 20. t. m. dalje. Po potrebi tudi Triglavski dom na Kredarici, vendar naj se turisti predhodno javijo milogrede v Staničevi koči. Erjavčeva kočja na Vrhiču je oskrbovana od sobote preko nedelje in praznika sv. Jožefa, snega 90 centimetrov, na razpolago 18 postelj v sobah. V Kamniških planinah bo oskrbovan Kocbekov dom na Korosci od 16. t. m. dalje in Frišaufov dom na Okrešlju od 21. marca dalje, povsod je ugodna smuka. Doma na Krivacu je izhodišče na ture proti planini v Korepu, Kompostelu in Velikem Zvohu, razpolaga s 10 posteljami in sobah in z 22 ležišči na skupnem ležišču. Na Veliki Planini je kočja SPD dostopna tudi pešcem, ker je pot dobro zgažena. Uporabna je že avtomobilska cesta v Dem v Kamniški Bistrici, kjer si lahko privoščimo solnce in ježalnik pred Domom. Planinci izrabite lepo vreme in hitite v planine. Podrobne informacije dobite v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova 4-1.

— Za nabavo perila sirnamastnih otrokom, ki se oskrbujejo na otroškem oddelku splošne državne bolnišnice v Ljubljani, je pokojni kamnoseki mojster Feliks Tomčan v svoji oporoki volil znesek 500 din. Zavod bo omenjeni znesek po svojem predurku uporabil v določene svrhe in se za velikodušni dar iskreno zahvaljuje. Uprava splošne državne bolnišnice v Ljubljani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, stanovitno in zmerno hladno vreme. Včeraj je deževalo v Zagrebu, Sarajevu, Visu, Splitu, Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala na Rabu 19, v Splitu 16, na Visu, Kumboru in Dubrovniku 15, v Beogradu 14, v Sarajevu 13, v Ljubljani 9,6, v Zagrebu 7, v Mariboru 3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767, temperatura je znašala 2,1.

— Nesreče. V bolnico so smoti prepeljali kolarskega pomočnika Franca Klobčiča iz Ljubljane, ki mu je v delavnici padla na prsi težka deska in ga poškodovala. — Žagar Ivan Simončič iz Ljubljane je včeraj žagal na cirkularni drva. Cirkularka mu je odrezala prste leve roke. Na Celovski cesti v Dravljah je včeraj neman motociklist podrl 8-letno hčerko uslužbenca cestne železnice, Heleno Dobnikarjevo. Dekle je dobilo hude notranje, pa tudi več zunanji poškodbe. — Delavec Vinko Peterka iz Domžal je včeraj padel s lestve, se potolkel na glavi in si zlomil levo ključnico. — Na delavca Ivana Mavriča, zaposlenega v električnem transformatorju na Črnučah, je včeraj padel železen drog in mu poškodoval levo nogo. — V bolnico so prepeljali tudi železniškega delavca Edvarda Škopca iz Radeč, ki je na progi tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo.

— Poskusite izbrano novo tok pivo pivovarne Union, ki je od danes naprej v prometu! — Po nesreči ustreli očeta. V vasi Rešetari pri Slavenskem Brodu je 19-letni Stjepan Lukič po nesreči ustreli svojega očeta. Prišel je domov in se jel pogovarjati s očetom. V roki je držal samokres, s katerim se je igral, vendar je vedel, da je nabit. Kar se je samokres sprožil in krogla je zadela očeta v glavo, da se je mrtve zgrudil.

Iz Ljubljane

— Umrli so v Ljubljani od 8. do 14. marca: Koronin Aleksander, 74 let, prokurist Kreditnega zavoda, Benčina Janja, roj. Arko, 57 let, gostilničarka, Stari trg pri Raketu, Makotter Roza, 63 let, zasolnica, Rak Angela, 26 let, kuharica, Suštar Ivan, 20 let, vodovodni instalator, Plesna Marija, roj. Bohinec, 52 let, vdova po strojevodji drž. žel. v p. Beran Emerik, 72 let, profesor v p. in skladatelj, Javoršek Elizabeta, 77 let, snazilka, teh. srednje šole, Lednik Rudolf, 3 meseca, sin fotografskega pomočnika, Kurent Franciška, roj. Škričnik, 81 let, žena upravnika pošte v p. Delabek Rihard, 76 let, višji davčni upravitelj v p. Celjak Marija, roj. Prasečki, 58 let, žena pek. pomočnika, Rožna dolina, Kilar Marija, roj. Mal, 91 let, vdova rač. nadzornika v p. V ljubljanski bolnici so umrli: Pilič Martin, 67 let, zidarski pom. Celje, dr. Korun Valentin, 75 let, gimnazijski ravnatelj v p. Potočnik Franc, 76 let, kotlarski pomočnik, Markič Mihael, 79 let, žel. upokojenec, Rak Jalo, 84 let, pietar, Huda J. ma, obč. Sv. Krištof, srez Laško, Strošer Peter, 75 let, občinski ubogi, Grablje, obč. Gorje pri Radovljici, Majcen Marija, roj. Sluga, 83 let, vdova sodniškega mojstra, Urisk Franc, 75 let, rudar v p. Leke pri Zagorju, Malinar Jelka, 29 let, zasolna uradnica, Lokve, Delince, Rahiš Milan, 19 let, delavec, Vrhnika, voj. baraka, Pacelj Bogomir, 3 meseca, sin šoferja, Zaloška c. 121, Korosec Franc, 7 let, sin posestnika, Ravne, smarno pri Kamniku, Tišler Slavko, 1 leto, sin suhičije, Lom pri Trzinu, Bukovnik Anžon, 68 let, delav.

NOVOST ZA LJUBLJANO! — Prvi madžarski glasbeni velefilm

KINO MATICA — TEL. 21-24. Predstave ob 16., 19. in 21. uri. v nedeljo ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

Zelo zabaven film iz sodobnega peštanskega družabnega življenja — poln humorja, ciganske godbe in duhovitih prizorov. Originalna ciganska kapela Magyary Imre. V glavni vlogi član peštanske opere dr. Pál Imre. Ta film je dosegel po vsej Jugoslaviji velikanski uspeh — samo v Zagrebu je bil na programu skozi 18 dni.

vec. Pastor Jože, 6 tednov, sin zasebnega uradnika, Praprotno, Sv. Primož pri Kamniku. Logar Ivan, 57 let, žena žel. služ. talja v p. Dol. Logatec, Kotar Gusti, 1 leto, sin posestnika, Nova gora, Sv. Križ pri Litli, Zelj Marija, 45 let, žena delavca, Zali-log, srez Škofja Loka.

— Predavanje in jočovanje društva »Soca« v ponedeljek 18. t. m. ob 19. zvečer v salonu pri »Levu«. Ta večer nastopi zopet naš vsakoletni odlični predavatelj g. dr. Vinko Sarabon s temo: »Razdelitev zakladov sveta«. Kakor vse kaže, bo sadanja vojna v prvi vrsti gospodarska vojna. Zato nam je predvsem treba vedeti, kako je razdeljeno blago, ki je za vojskovanje posebno važno. Kje je železo in kje je premog? Kakšne so njih odvajalne in dovajalne možnosti? Kje je baker, kje je cink, cin, srebro, zlato itd.? In predvsem, kje je petrolej, brez katerega je v sedanjem času vojskovanje sploh nemogoče? Koliko ga potrebujemo in kako ga pridobimo? Dalje les, bombaž in kavčuk itd.? Vse to so vprašanja, ki se nam ob vsaki priliki vsiljujejo. Na zemljevidu moremo slediti odgovorom na ta vprašanja. Ti odgovori bodo predmet tega aktualnega predavanja, ki bodo tudi za nas zelo poučni. Sodelujejo pevci »Krnakov«—Trnovci. K temu, res zanimivemu predavanju vabimo vse člane in prijatelje »Soce«. Vstop vsem prost. Prilide, ne zamudite prilike! 180-n.

— Zaključni plesni venček »Jenke« plesne šole bo ta ponedeljek 18. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Kazine za vse okoliševalce plesnih tečajev in prijatelje družabnega plesa. Vsi vjudno vabljeni. 149-n.

— Učitelj enaindvajsetlet na šentjakobskem odru drevi ob 20.15. Šentjakobčani bodo ponovili to zabavno Nusičevovo veseloigro drevi ob 20.15. Imela senzičnolen uspeh, saj je šla že dvajsetkrat preko odra in vsakič pred razprodano hišo. Ker je bila tudi večerajnja predstava popolnoma razprodana in je odšlo spet mnogo ljudi brez vstopnic, kupite že v predprodaji, da se izognete navali pri večerni blagajni. To je nepreklicno poslednja urizoritev te izvrstne veseloigre. Jutri ob 20.15 in na praznik 19. t. m. ob 20.15 pa bo ponovitev izvrstno uspele veseloigre s petjem in godbo »Pekovskas«.

— O novem železniškem mostu preko Save v Zagrebu bo predaval g. dr. Emil Krick iz Beograda. Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana vabi na to predavanje, ki bo v sredo 20. t. m. ob 20. uri v društveni predavalnici na Kongresnem trgu 1, II. nadstropje (Kazina). Predavanje bodo pojasnjevali sklopišče slike.

— Dve komemoraciji. Prirodoslovno društvo v Ljubljani priredi v ponedeljek 18. t. m. ob 18. v zbornici dvorani univerze spominjsko svečanost za pokojnim prof. dr. Pavlom Grosižem. Akademski pevski zbor zanje najprej Försterjevo »Umrli je mož«, potem pa spregovori uvodno besedo predsednik Prirodoslovnega društva univ. prof. dr. A. Košir. Spominjski govor bo imel dekan filozofske fakultete dr. Jovan Hadži, sledil hosta deklamaciji dveh Grosiževih pesmi, potem pa spregovori besedo prijatelja prof. Jos. Kozak, a besedo akademika cand. med. Viktor Muek. — Akademsko društvo »Dobrodo«, Delavsko prostovno društvo »Tabore«, društvo »Socanica« in »Primorsko akademsko starešinstvo« pa prirede v torek 19. t. m. ob 19.30 v dvorani Delavske zbornice komemoracijo za pok. dr. Matkom Leginjo ob 10-letnici njegove smrti.

— Rezervni oficirji se opozarjajo na vojaško predavanje, ki bo jutri v nedeljo dne 17. t. m. ob deseti uri dopoldne v veliki dvorani »Zvezde«. Udeležba obvezna za vse rezervne oficirje glavnih rodov vojske. Strežanje za udeležnike karza za izpit za čin rezervnega kapetana in majorja se preloži vsled praznika velikega pika od 22. na sredo 27. marca ob 8.30 na vojaškem strelšču.

— Na vseh koncertih. Id bo v ponedeljek 18. t. m. bo izvajal pianist Marjan Lipovšek tudi domače avtorje in sicer so na snorodu Premr s svojimi Variacijami za klavir, Syle s štiri študiji in v obliki male klavirske suite, od Osterca pa je vzel štiri miniaturne, od Škerjanc pa tri nocturna. Tako se je obdržal domačim skladateljem eden naših najodličnejših pianistov izvajalcev. Dela so prav gotovo zelo zanimiva in morejo zanimati našo koncertno publiko. Poleg navedenih skladateljev bo izvajal Marjan Lipovšek Sonate Scarlattija, Haydna in Beethovna, Debussyjeve Tri preludije in kot sklopno — Podpre na Javni borzi dela in v vojaški obveščki. Ko so jeseni družine nekaterih vojakov na orne vaje ostale brez zadostnih sredstev, sta tem družinam prišlo na pomoč mestna občina in javna borza dela, pomeje pa je vse to prevzel odbor za podporo iz sredstev državne blaginje. Tisti, ki so se zgledali pri javni borzi dela, so dobili redno podporo za brezposelnost, a deložni so je bili seveda le tisti vojakanci, ki so imeli toliko bolniškega zavarovanja, da so po predpisih imeli pravico do redne podpore za brezposelnost. Veliko primerov pa je, da marsikdo, ki se je po orožnih vajah vrnil, ni več dobil dela in je ostal brez posla. Ko je saradi te brezposelnosti prišel na javno borzo dela, z večino podpore ni mogel več dobiti, ker jo je po predpisih izprijel še med vojaškimi vajami. Zato so seveda nekateri brezposelnosti z družinami zašli v težak položaj in stisko. Javna borza dela ni mogla po por izplačati dvakrat, državni odbor pa za nazaj tudi ni mogel dati podpore. Vsem takim naznanja Javna borza dela, da je zdaj tudi za te vojaške podprance na razpolago nekaj kreditov ter naj se zato na Javni borzi dela zgleda vsaj, ki so po podporo izprijeli med vojaško vajo in bi zdaj zaradi brezposelnosti spet potrebovali podporo. Točko svojega koncerta Chopinovi Dve etudi in Scherzo v b-molu. Koncert bo v veliki filharmonični dvorani, začel ob

DANES ob 20. uri, v nedeljo ob pol 3., pol 6. in pol 9. uri dva izbrana filma

SCIPION AFRIŠKI

agodevinski velefilm, prikazuje gigantske borbe med Rimljani in Kartazani, ki so se vršile v tretjem stoletju pr. Kristusom, za nadoblast v Sredozemskem morju.

ULICA BREZ RADOSTI

Vam prikazuje tajnosti predmestja, v katerih se skrivajo bitja brez radosti in brez pravega življenja.

Cene običajne.

KINO MOSTE KINO MOSTE

Najboljši francoski film, ki je bil v Parizu istočasno predvajan v 40 kinematografih!

PREBUJENE STRASTI

V gl. vlogah: Viviane Romance, Pierre Blanchard, Raimu in drugi. Dramatični prizori, ki drastično prikazujejo duševni konflikt... Ljubezen, strast, flirt in ljubosumnost...

KINO SLOGA, tel. 27-80. Danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri.

20., predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matic.

— Iz Zveza gospodinj vabi mamice in njih malčke na svojo razstavo »Za mlade mamice«, ki se odpravi danes ob 17. uri v društvenih prostorih Gradšče 14. 153–n

— Iz Spomlad je tu — Ob koncu sezone zadnje domače kolone, dobre krvavice, pečenice — Izbor eni cvček iz znanih Vrčkovih vinogradov iz Rake nudi in se pripravlja gostilna »Strelisce« Podrožnikom. 152–n

— Iz Kino Moste predvaja od danes do srede zopet dva izbrana filma. Scipion afriški prikazuje velike borbe, ki so se vršile v tretjem stoletju pr. Kr med Rimljani in Kartazani, med Hanibalom in Scipionom, za nadoblast in gospodstvo nad Sredozemskim morjem. Za mladino se predvaja ta film po znižani ceni 2.— din danes ob 5. uri, v nedeljo in na praznik sv. Jožefa ob 10. popoldne. Drugi film Ulica brez radosti, v glavni vlogi Dita Parlo, prikazuje tajnosti predmestnega življenja, kjer ni radosti in pravega življenja. Film je globoko vsebinske. Preskrbite si pravčasno vstopnice v predprodaji.

— Iz Ker je morala Glasbena Matica Ljubljanska 8. t. m. napovedano ponovitev Prešernovega sonetnega venca odgovoriti, obveščamo da se bo to delo ponovilo definitivno dne 29. t. m. ob pol 7. uri zvečer.

— Iz Smit daga Zene. V četrtek pop. je izdihnila skoraj 91 let stara gospa Marija Kilarjeva, roj. Malijeva iz Trzica, stanujoča na Cest. 29. oktobra (bivši Rimski) št. 9 v Ljubljani. Bila je vdova po računskem nadsvetniku Jerneju Kilarju, mati pred pol leta tragično preminilega generala Adolfa Kilarja, inspektorja Rika Kilarja, hčere Ane Kasteliceve, soproge veletrca v Novem mestu i. dr. Vdici svoji visoki starosti je ostala blaga pokojnica do poslednjih dni svojega življenja blistra ter je prebirala »Slovenski Narod« in poslušala poročila radia. Vzrasla in vzgojena v ugledni trziški usnjarski rodbini, se je odlikovala z nobelno miselnostjo in čustvovanja. Lep spomin pokojnici in vsem sorodnikom naše sožalje!

— Iz Duhovni koncert versko-dobrodelnega skrbstva. Pravoslavno versko-dobrodelnega skrbstva priredi jutri, v nedeljo 17. marca ob 20. uri zvečer v dvorani Kazine duhovni koncert. Vstopnine ni. Dobrovoljni prispevki se sprejemajo s hvalečnostjo, ker so namenjeni za notranjo ureditev pravoslavne božjega hrama v Ljubljani. Člani cerkvene občine so vabljeni, da se koncerta zanesljivo udeležijo.

— Iz K. o. Jugoslovenske nacionalne stranke na Viču ponovno vabi vse svoje članstvo na redni občni zbor, ki bo drevi točno ob 20. v salonu gostilne g. Ivana Pirmata na Glinah. Po poročilih činitelejev bodo poročali zastopniki banovinskega in sreske JNS in OJNS, zato pričakuje, da se bo članstvo udeležilo obnega zbora v polnem številu.

— Zaključno predavanje v društvu Pravnik do drevi ob 18. v zbornici dvorani univerze. Prost vstop za vsakogar. Predaval bo univ. prof. dr. Metod Dolenc: »Zaprejanje na našem jugu nekada in zeleje. Po predavanju sestanek pri Miru na Rimeki cesti.

— Predavanje Pedagoškega društva: drevi ob 6. v predavalnici Mineraloškega inštituta g. Miroslav Zor »Vzgojne oblike v skavtizmu«. Vstop prost.

— Teden vzgojnih večerov za starše na drž. poskumi ljudski šoli za Bežigradam. Drevi zaključek: prof. Rudolf Koblica o temi »Vzgoja delavnosti in volje-temelj življenjske vzgoje.« Vsi starši bežigradske mladine vjudno vabljeni. Vstop prost.

Iz Maribora

— Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravljenim svojem vrši v neodoljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravniškega jutri v nedeljo 17. marca dr. Teobald Zingst, Kralja Petra trg 3, na praznik 19. marca pa dr. Stanko Pogruje, Maribor, Tyrnava ulica 14.

— Nočno lekarniško službo imata od danes naprej Minarikova lekarna pri Ornu na Glavnem trgu 12, tel. 25–85, ter Ravnova lekarna pri sv. Roku na vegalu Aleksandrovi in Meljske ceste, tel. 25–32.

— Poučni predavanja. Snodi je predaval v Ljudski univerzi v okviru Ljudske univerze, Tujskoprometne zveze »Putnik« in Jadranske straže Putnikov ravnatelj S. Vrganin iz Sušaka o hrvatskem Primorju. Za predavanje je bilo vživahno zanimanje in je bil predavatelj deležen toplega priznanja. Njegova izvajanja je pojasnjeval film, ki prikazuje prirodne krasote od Zagreba do Raba. — V klubovih prostorih tukajšnjega Angleškega kluba pa je predaval snodi dopisnik »Times« iz Beograda Mr. Ralph Parker. V lepem številu so se zbrali k predavanju člani in prijatelji Angleškega kluba, ki so z zanimanjem sledili predavateljevemu izvajanju o običajih vtihih iz Prage.

ZVOČNI KINO SKOLSKI DOM V ŠISKI — Telefon 41-79

Prizori velike napetosti v filmu

Vihar nad Azijo

V gl. vlogah: Conrad Veidt, Mičiko Meini Rog Duchesne

Predstave: danes ob 19. uri, jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri ter v ponedeljek ob 19. uri.

Prihodnji spored za velikonočne praznike

BELI JORGOVAN

Skrivnosten grof v vlaku

Maribor, 15. marca

Od očitca smo prejeli sledeče zanimive vrtice:

Po opravih sem potoval iz Maribora. V današnjih casih potovanje ni prijetno. So peš vojni časi, ki imajo svoje odme in povsod v svetu. Poseben doživljaj pa sem imel sedaj, ko sem sedel v kupeu vlaka, ki je prišel z onstran meje. Poleg mene je bil v kupeju še samo mlajši človek. Ko so ga vprašali za potni list, je pokazal svoje listine. Vse v najlepšem redu. Teda besedica prevedel je razkrila, da se prav za prav mladi človek, ki je sedel navidezno mirno v kupeju in kadil cigareto, drugde piše, kakor je bilo navedeno v listinah. Za današnje čase ni to nič posebnega. Zanimalo pa me je predvsem to, da je bil mladi sopotnik po rodu grof. Ta okolnost, ki je v teku razgovora prišla na dan, je dala pobudo za nadaljnje zanimanje. Mladi grof je postal zgovoren. Ko je nenešni razgovor na zavoji, ki je bil postavljen v kotu kupeja, je s prostodušno iskrenostjo takoj povedal, kaj je v njem. Vse bna zavoj zares ni bila od muh. Takšnih predmetov običajno potniki ne vozijo s seboj po svetu. Končno se je že zgodilo to, da se je mladi grof odrekel dotičnemu predmetu, češ da ne mara imeti z njim nobenega opravka. Grof je nadaljeval vožnjo proti jugu naše države. Ne vem pa, če ga bo pot pripeljala kdaj nazaj, od koder je prišel.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

16. marca 1940.

Kranjska gora, 810 m: —7, barometer se dviga, jasno, mirno, 10 cm snega, sren. Krnica: 140 cm snega, sren. Potljuka, 1300 m: —8, jasno, mirno, 60 cm snega.

Erjavčeva kočja na Vrhiču, 1515 m: —7, jasno, 90 cm snega, sren.

Radovljica, 470 m: —2, jasno, prisojno 5 cm snega, osončeno 10 cm, osrenjen.

Bohinj-Sv. Janez, 530 m: —3, jasno, prisojno 20, osončeno 40 cm snega, osrenjen. Bohinj-Zlatogr, 530 m: —3, delno oblačno, 35 cm snega, osrenjen.

Dom na Komni, 1520 m: —11, delno oblačno, 115 cm snega, osrenjen, deloma sraščo.

Triglavska jezera: —12, delno oblačno, 130 cm snega, pršilo.

Dom na Krivacu, 1700 m: —9, jasno, 85 cm snega, osrenjen.

Kočja na Veliki planini, 1558 m: —8, jasno, 55 cm snega, osrenjen.

Biba na Veliki planini, 1508 m: —8, jasno, 105 cm snega, pršilo.

Dom na Kofcih, 1500 m: —5, jasno, 60 cm snega, pršilo.

Valvasorjev dom, 1180 m: —8 jasno, 40 cm snega.

Kočja na Zelenici, 1534 m: —3, delno oblačno, 136 cm snega, pršilo.

Peca, 1654 m: —7, jasno, 60 cm snega, osončeno srenž.

Senjorjev dom, 1522 m: —11, jasno, 70 cm snega, osončeno srenž.

Pogoren, 800 m: prisojno 15, osončeno 40 cm snega, srenž.

Z Jesenic

— Jutri, na evetno nedeljo bo gostovalo pri nas v Delavskem domu (Jesenice-Fužine) delavsko kulturno društvo »Vzajemnost«. Ob treh popoldne odigra izredno posrečeno »Burko o jezicnem dohtarju«, zvečer ob osmih pa Nusičevu igro v 4 dejanjih »Pokojnik«. Kdor se hoče razvedriti in prav od srca namestati naj torej pride v Delavski dom

— Glavna skupščina SK Bratstva ne bo vršila v nedeljo dne 17. t. m. ob 9. uri v restavraciji Mezar na Jesenicah.

**DOMAGAJMO GRADITI
PIVKOV SOKOLSKI DOM**

Država, kjer ne poznajo finančne krize

Ta srečna država je Vatikan — Papež osebnih izdatkov skoraj sploh nima

Papež Pij XII. je pomislil na Kristusove besede »Moje kraljestvo ni od tega sveta, ko je zrl prvič z balkona Vatikana na 0,44 km² svoje države, kateri je zdaj edini poglavar, dočim se razprostira njegova duhovna oblast po vsem svetu. Odkar je bila

finančni minister zapusti prazno blagajno, ko odloži svoje posle. Nikoli pa še nismo slišali o finančni krizi v vatikanski državi. Vatikan ima povsem uravnotežen proračun in odrek se je celo večjim dohodkom, do katerih ima pravico. Govorimo o

omejili do skrajnosti. Dejansko se pa papež zadovoljuje z naslednjimi štirimi viri dohodkov:

1. Obresti od 750.000.000 lir v gotovini in ene milijarde lir v 5% državnih papirjih, ki jih je Mussolini pred 10 leti izročil kardinalu Gaspariju, ko je bila podpisana lateranska pogodba. To je bila definitivna odškodnina sveti stolici za škodo iz l. 1870.
2. Dobitki od prostovoljnih zbirk, ki se prirejajo večkrat na leto po večini cerkvenih občin sveta in ki se stekajo v Rim.
3. Dobitki od Vatikana, Laterana, papežev palače Castel Gandolfo, vstopnina od muzejev itd.
4. Dobitki, izvirajoči iz podeljevanja naslovov, razveljavljanja zakonov itd.

Koliko pa porabi poglavar katoliške cerkve od sto milijonov lir, ki se naberejo vsako leto v blagajni za svoje osebne potrebe? Zelo malo ali točno rečeno — nič. Pred leti, ko je prebival papež v svoji palači v Castel Gandolfo, je neki visoki uradnik Vatikana pravil, da so prinesle papežev počitnice papeževi blagajni 250.000 lir, namestu da bi bile zahtevale odgovarjajoče izdatke. Ta donar so vrgla nešteta darila, ki prihajajo dan za dnem v Vatikan in krijejo v obliki oblek, živil itd. papežev osebne potrebe. Verniki so podarili papežu vse, kar nosi, rabi ali bi mogel rabiti od njegovega avtomobila do radijskega aparata, od ure do toplotnega in nočnikov. Lani je dobil Vatikan posebno mnogo daril. Živil je dobil toliko, da zaradi vročine niso mogli vseh porabiti. Precej so jih morali prodati in izkupiček je znašal 200 tisoč lir.

Papež sam kot rečeno nima nobenih izdatkov, pač pa gre vsako leto precejšnji znesek v njegov tajni fond. Ta denar se porabi za podpiranje siromakov, ki se ne morejo obrniti na javno dobrodelnost. Sveta stolica podpira mnogo takih siromakov.

sklenjena lateranska pogodba, je pontifikalna država neodvisna z lastnimi poštami, znakom, radijsko oddajno postajo, železnico in lastnim finančnim ministrom. Te posle opravlja kardinal in državni tajnik poleg poslovanja zunanjega ministrstva. V drugih državah delajo finančnikom gospodarske krize hude preglavice in marsikateri

papeževi pravici razpolagati z vsemi cerkvenimi dajatvami in odrediti davke, ki bi jih moral plačati vsak katoličan na svetu pod kaznijo izobčenja iz cerkve. Če pomislimo, da ima katoliška cerkev zdaj 350 milijonov vernikov, bomo razumeli, da bi si lahko papež preskrbel nekaj milijard letnih dohodkov, tudi če bi papeški davek

Skrivnost zraščeni dvojčkov

Zdravniška veda si zaman prizadeva najti vzrok nastanka tako zvanih siamskih in normalnih dvojčkov

Iz New Yorka je prispela nedavna vest o ločitvi zraslih dvojčkov Lucia in Simplicija Godina. Operacija se je posrečila v zadnjem trenutku. Lucio je bil nevarno obolen, dobil je pljučnico in podlegel ji je. Takoj po njegovi smrti so se kirurgi odločili za nevaren poskus, da bi rešili smrti drugega brata dvojčka. Preževali so mošeček med živim in mrtvim dvojčkom in v začetku je kazalo, da se je operacija posrečila, da bo torej ostal drugi dvojček živ. Kirurgi pa niso mogli nadomestiti še živčevemu dvojčku dela drobovja, ki sta za imela oba skupno in tako je umrl tudi drugi dvojček nekaj dni po operaciji.

Dvojčka sta bila rojena na Filipinih in v Ameriki sta vzbujala mnogo pozornosti. O njih so pripovedovali, da sta bila doma znana kot zelo strojna avtomobilista. Nekoč je Lucio ušel strogi kazni samo zato, ker sodnik ni hotel, da bi bil z njim vred zaprt tudi njegov brat. Ko sta bila stara 24 let sta se Lucio in Simplicio oženila z dvojčkama in sliki teh redkih zakonskih parov so šle po vsem svetu. Brata Godina pa nista edina na svetu, ki ju je zadela tako strašna usoda. Skupaj zraščeni dvojčki so rodile že mnoge matere in zdravniki so že opetovano poskušali ločiti jih, če je en dvojček umrl pred drugim. V našem stoletju se je taka operacija celo posrečila. Kirurgi so dela-

li celo poskuse ločiti skupaj zraščene dvojčke pred smrtjo enega, toda taki poskusi so se vedno končali s smrtjo vsaj enega, če že ne obeh. Vse je odvisno od tega, kako sta dvojčka zraščena.

Vsi »siamski dvojčki« izvirajo iz enega zarodka in so torej vedno istega spola. Zarodek se v prvi fazi razvoja razdeli v dve polovici. Če se razdeli povsem, nastane dva otroka, pri neopolni razdelitvi pa navadno tudi dva, ki pa sta na enem delu telesa zraščena. Znanost je dala raznim vrstam zraščeni različna imena. Tako sta spadala slavna siamska dvojčka, ki so ju pred 60 leti kazali po vsem svetu, med takozvane ksylopape, ker sta bila zraščena v prsnem košu. Pygopagi imajo skupni spodnji del hrbtnice in njihova zraščena so posebno zapletena. V takih primerih se ni posrečila še nobena operacija. Znanost ve zaenkrat še zelo malo o vzrokih, da se oplojeni zarodek razdeli in da nastanejo dvojčki oboje, da se tačice razdeli samo neopolno in da pridejo na svet skupaj zraščeni dvojčki. Iz zarodkov amfibij znajo učenjaki umetno ustvariti dvojčke tako da zarodek previdno razrežejo s pomočjo lasu na dva dela. Če se posreči popoln razrez, nastane dva živali. V nasprotnem primeru pa dobimo različne izrodke z dvema glavama in enim trupom ali dvema trupoma in eno glavo. S tem je sicer dokazana možnost delitve, ni se pa še posrečilo najti vzrok tega pojava pri človeškem zarodku.

Mož in žena ročna torbica

V Bostonu je znan sodnik Snyder, ki si je s svojo galantnostjo zaslužil mnogo simpatij med ženskimi svetom. Snyder deluje namreč pri ločitvenem sodišču in večkrat stori uslugo ženskam, hrepenčim po ločitvi ali boljše rečeno po alimentih brez muha. V nasprotju z Evropo je bila Amerika vedno na strani žen in od tod njihova velika samostojnost, pa tudi samozavest, saj dobro vedo, da je zakon odnošen sodnik vedno na njihovo stran.

Tudi v Bostonu se je hotela neka žena ločiti od mize in postele zato, ker je bil mož vzel z mize njego ročno torbico in jo odprl. To je smatrala za osebno žalitev, za izraz nezaupanja. Bredko se je pritožila, češ da je bila mož vedno zvesta, pa ji je s tako nehalnostjo poplačal zvestobo. Sodnik je vprašal moža zakaj

je odprl ročno torbico brez ženinega dovoljenja. Mož je odgovoril, da je storil to v zameri, brez vsakega slabega namena. Obtoženec zaovornik je pripomnil, da je sumljivo, da se žena tako boji, da bi mož pogledal, kaj je v njeni torbici. Žena, ki nikoli nima v torbici ničesar, kar bi ne smelo priti možu pred oči, se ne more čutiti užliene, če mož njeno torbico pregleda. V sodni dvorani prisotne žene so sprejele te besede z ogorčenjem. Galantni sodnik je razsodil, da se zakon loči po moževi krivdi. Svojo razsodbo je utemeljil tako, da ima žena pravico do izvestega skrivališča, kamor brez njenega dovoljenja ne sme pogledati. Zakonska zveza ne daje možu pravice do vseh skrivnosti njegove žene. Seveda so prisotne dame z navdušenjem sprejele to razsodbo in so sodniku na vso moč plaskale. Sodnik je dobil mnogo pisem, v katerih ga žene hvalijo kako pravičen in uvideven je, obenem pa ga prosijo, naj se tudi v bodoče tako vneto poteguje za pravice ameriških žen.

Koliko vitaminov potrebuje človek

Vitamin A je tisti, ki podpira razvoj in rast telesa, na drugi strani pa preprečuje nekatere bolezni, zlasti očesne. Njegovo pomanjkanje v telesu povzroči tudi znano nočno slepoto, ko se oči težko prilagode naglim prehodom iz teme na svetlo. Vitamin A prihaja v telo v glavnem s solčevim in sadijem, pa tudi z mlekom in maslom. V vseh teh živilih je posebno žolto barvilo nazvano karotin in to barvilo se šele v telesu izpremeni v pravi vitamin A, ki se nabira v jetrih. Zato prihaja v naše telo ta vitamin, če jemo živalska jetra.

V tem, koliko potrebuje odrasel človek dnevno tega ali onega vitamina, si učenjaki niso na jasnem. Vprašanje vitaminov se še vedno znanstveno proučuje in učenjaki prihajajo vedno do novih zaključkov. Razen tega se tam, kjer delajo poskuse z vitamini na živalih, recimo na morskih prašičkih, ne da vse tako kratkomočno prenesti na človeka.

Zato zasluži pozornost delo nemškega raziskovalca Drigalskega v Halle, ki je napravil mnogo poskusov glede vitamina A neposredno na zdravih odraslih ljudeh. Prišel je do zaključka, da je za odraslega človeka najbolje 5,9 mm karotina dnevno. Če primanjkuje telesu vitamina A se pojavi najprej nočna slepota. Težave pa nastanejo tudi s tega, ker se vitamini v telesu uveljavljajo v preveliki meri. Ta primer je pa dokaj redek, ker zbirajo jetra vitamin A v sebi kot zalogo. Včasih se nabere te zaloge toliko, da zadostuje organizmu več mesecev. Dognanje Drigalskega so važna ne samo za zdravnike, temveč tudi za kuhinje, kjer se kuha za mnogo ljudi, kakor recimo pri vojakih, kjer je zelo važno, da ima vsak vojak dobre oči.

Diagnoza po 900 letih

V Kijevu so nedavno odprli marmornat sarkofag, v katerem so našli okostnjak pred 900 leti živečega velikega kneza Jaroslava Modrega. Od njega izvirajo prve ruski zakonik, takozvana »Ruskaja Pravda«. Okostnjak so poslali v Leningrad, kjer so ga temeljito pregledali. Že pri prvem pregledu so ugotovili, da so kosti in lobanja dobro ohranjene. Veliki knez, ki je bil star 75 let, ko je umrl, ima tudi zelo dobro ohranjeno zobovje. Njegov okostnjak se močno razlikuje od normalnega. Tako so ugotovili deformacijo kosti v stegnu, ki je bila zraščena s sklepom v kolenu. Zraščeni sta bili še dve drugi kosti na nogi. Vse to se strinja z zgodovinskimi podatki o šepastem velikem knezu Jaroslavu Modrem. Poleg tega se je izkazalo, da je nastala deformacija noge v mladosti, ko si jo je zvil in posledica je bila, da je ostal šepast. Pozneje je bil zlomil še kost na nogi, tako da je še bolj šepal. V leningradskem rentgenološkem zavodu so že prej raziskovali telesne ostanke zgodovinskih osebnosti, med njimi kneza Andreja Bogoljubskega, ki je živel pred 800 leti. Njegovi zemski ostanke so ugotovili, da je umrl knez na silne smrti.

Avto javnega sovražnika št. 1

Kriminalološki muzej v New Yorku je obogatel za zanimivost, kakršne menda nima noben drug muzej na svetu. Dobil je namreč avtomobil, s katerim se je vozil javni sovražnik številka 1. Na zunaj ta avtomobil ni nič posebnega, na znotraj je pa urejen tako, da je prava trdnjava na štirih kolesih. Okenca so iz posebnega nezdroljivega, 5 cm debelega stekla. Stene so obite z jeklenimi ploščami, tako da jih kroga iz puške ali samokresa ne more prebiti. Kraj volana je ročica, s pomočjo katere lahko sofer takoj potisne predse dve stropnici, skriti v stropu.

Poleg tega je v avtomobilu gumb, ki je treba samo pritisniti nanj pa se odpre v zadnji steni avtomobila strelna lina, skozi katero se lahko strelja na preganjalce. S pomočjo drugega gumba se požene aparat, ki širi solze vzbujajoči plin. Razen tega lahko sofer poljubno izpremenja številko avtomobila. Končno sta v avtomobilu dva sprejemna radijska aparata, prvi na kratke, drugi pa na dolge valove. Tako je omogočeno vsak čas sprejemanje po radiu oddanih policijskih povelj. Kraj tega avtomobila so postavili v muzeju še en avto, utrjen in oboje se bolje. To je model zadnjega policijskega avtomobila, kakršnega je dobila nedavno ameriška policija. V muzeju stoji kraj avtomobila javnega sovražnika v znak, da je oblast dovolj močna, da ukroti vsakega zločinca.

Radioprogram

Nedelja, 17. marca
8: Jutranji pozdrav (plošče). — 8.15: Instrumentalni dueti: klavir in harmonika. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Pomlad prihaja (plošče). — 9.45: Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga). — 10: Prenos bogoslužja iz stolnice. — 11.15: Godbe na pihala igrajo koronice (plošče). — 11.45: Operni trio. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Nedeljski koncert radijskega orkestra (oddaja prekinjena od 14.30 — 17. ure). — 17: Kmet. ura: Cene kmetijskih pridelkov in zadrugišvo (g. dr. Jože Basaj). — 17.30: Radijski mladinski zbor: E. Adamiča ciklus otroških pesmi s spremljevanjem klavirja (g. prof. P. Šivic). — 19.15: Poljske narodne pesmi in plesi (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Kako pošiljamo slovenske čebele v inozemstvo (Stefan Oblak) Ljubljana. — 19.40: Večer pesmi. Poje G. Tone Petrovič, igra radijski orkester. — 21.30: Plošče. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Samospevi: g. Nuša Kristanova, pri klavirju g. prof. Pavel Šivic, Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 18. marca
7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Naša narodna pesem (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Zdravstvena ura: Dopolnila in odgovori (g. dr. Anton Breclj). — 18.20: Komorna glasba (plošče). — 18.40: Kaj je novega v stari Emoni (g. dr. Rajko Ložar). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Kako smo našli naš najstarejši rokopis arabskih narodnih pesmi (dr. Gezeman Gerhard) Bgd. — 19.40: Objave. — 19.45: Več manire — pa brez zamere (g. Fr. Govekar). — 20: Plošče. — 20.30: Veseli zvoki: Fantje na vasi in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Magistrov trio.

Torek, 19. marca
9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos bogoslužja iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (g. dr. Gvido Rant). — 10: Drobiz (plošče). — 11: Pevski in orkestralni koncert. — 12.30: Poročila, objave.

— 13: Napovedi. — 13.02: Kvartet mandolin in g. Mirko Premelj ob spremljevanju klavirja (g. prof. Pavel Šivic) — oddaja prekinjena od 14.30 — 16.30. — 16.30: ZFO in telovadna vzgoja (g. Ivo Kermavner). — 17: Problem islama in krščanstva. — 17.05: Vsem Jožicam in Jožefom (igra radijski orkester). — 18: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Ministr. za telesno vzgojo. — 19.40: Objave. — 20: Celoslo koncert, g. prof. Čenda Selbauer, pri klavirju g. prof. Pavel Šivic. — 20.45: Koncert simfonične glasbe na ploščah. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli zvoki (radijski orkester). Konec ob 23. uri.

Sreda, 20. marca
7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Opera glasba (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Zbori pojo (plošče). — 14: Poročila. — 18: Mladinska ura: Arnost Adamič: Jakob Gallus-Petelin Carnolus. Slušna igra. Izvajajo člani radijske igralne družine. — 18.40: Preropenje človeka (g. Fr. Terseglav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Inspekcija drž. obrambe. — 19.40: Objave. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar) v II. odmoru: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

Četrtek, 21. marca
7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Zbor orlarske šole. — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: O Trogiru (Anton Nizeteo) Zgb. — 19.40: Objave. — 20: Koncert nabožne glasbe. Sodeluje opera pevka ga. Mila Kogejeva, radijski komorni zbor in radijski orkester. Dirigent D. M. Sijanec. — 21.30: Cello in violina (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Koncert na lutnji, g. Stanko Prek. Konec ob 23. uri.

Petek, 22. marca
12: Plošče. — 12.30: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Obred in koral trpljenja Kristusovega v Jelsi na otoku Hvaru (Anton Dobronić) Zgb. — 19.40: G. Faure: Balada, za klavir in orkester (klavir: ga. M. Long, ork. pariski konserv.). — 20: Postne pesmi poje stolni zbor (prenos iz stolnice). — 20.30: Ljubljanski godalni kvartet. — 21.15: Plošče. — 22: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

Sobota, 23. marca
12: Plošče. — 12.30: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 17: Prenos vstajenja iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. — 17.40: Orgelski koncert (g. prof. Pavel Rančigaj). — 18.30: Nadaljevanje prenosa vstajenja. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Umestnost in nacionalizem (g. dr. Drago Cvetko) Lj. — 19.40: Plošče. — 20: Zunanje politični pregled (g. dr. A. Kuhar). — 20.30: Velikonočne pesmi poje Šentpetrski cerkveni zbor. — 21.15: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Narodne pesmi (plošče). Konec ob 23. uri.

Iz Dolenjskih Toplic

Dolenjske Toplice so kot znano dolenjsko zdravilišče važen dolenjski kraj, ki je od železniške postaje Strazha—Toplice oddaljen 5 km. Poštni in osebni promet med postajo in zdraviliščem se običajno vrši z vozno vprego, v času kopalske sezone pa tudi s kopalskim avtom. Pred nekaj leti je oskrbovalo to zvezo in tudi promet z Novim mestom avtobusno podjetje, ki pa je prenehalo obratovati, ko se je podjetnik preselil na Hrvaško. Dasi je promet na tej progi tako z Novim mestom kakor tudi z železniško postajo v Strazi precej velik, se vendar še ni našel podjeten človek, ki bi ponovno uvedel na tej progi avtomobilski promet. Dolenjski smo res pravi zaspanci, ki ne umemo dvigniti tujeskega prometa. Res je dolenjski človek bolj reven, ker Dolenjska nima industrije in si Dolenjec je težko služil denar za najnujnejše potrebe, toda tudi Dolenjec računa s časom in bo prav rad uporabljal pri svojih opravkih avtomobila, da bi bila tako tudi ta avtobusna proga rentabilna. Avtobusno podjetje bi tudi lahko prevzelo prevoz pošte. Z avtobusno progo med Dolenjskimi Toplicami in Novim mestom bi bilo ustrezno tako Toplicam, kakor Novemu mestu in tudi vsem vsem med tema dvema krajema.

VSE STARO

Vidiš ga skopuha! Pravijo, da si je opešnil stanovanje s samim starim pohištvo. Ali je to res?
— Res je in poleg tega je vzel še staro vdovo.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Micheline je govorila tiho z markizom, dočim so se od mize odhajajoči gostje pogovarjali glasno o zabavah na prostem, ki jim je bilo lepo vreme tistega dne naklonjeno.

Renaud je pogledal na uro. Čez poldrugo uro mora biti tam doli v skalnati votlini, kjer se sestane z Gaetano. Toliko časa ni bilo treba za to, toda računati je bilo treba z ovinki in previdnostjo, da bi mu nihče ne sledil.

— Ali ne bo trajalo dolgo, dragica? — je vprašal.
— Eno samo besedo, oče, — je odgovorila Micheline in dvignila oči, polne odločnosti in ognja.
— Pojdiva, — je dejal Renaud.

In odvedel jo je v svoj kabinet.
Stoječ pred njim, ki jo je gledal vprašujoče čez cigaro, je čutila manj poguma, toda ne kar se tiče odločnosti srca, temveč glede kotljivih besed. Njen

dražestni obraz je bil ves zardel, da je bila podobna otroku v zadregi.

— Oče, glej... ne vem, kaj se godi med grofco de Ferneuse, materjo in vami. Toda preden vas pustim storiti kaj nepopravljivega, je treba, da vam vnaprej izjavim: Herve bo moj mož ali pa umrem. Nasmehnil se je.

— To je vse?

— Da, oče... to je vse.

Valcor jo je nekaj časa opazoval s tistim izrazom ganotja in radosti, kakor da uživa ob pogledu na odločnost in plahost, zapisano na dragem in svežem obličju. Kar je namršil obrvi:

— Otok moj, — je dejal, — poznam te in ugani sem, kaj misliš. Vem, da nisi lahko oddala svojega srca in da ne spadaš med tiste, ki se spreminjajo. Sicer so pa napravile okoliščnosti to ljubezen skoraj usodno. In vendar te rotim, posvetuj se s svojim srecem, premisli si še...

— Odkimala je z glavo.

— Vi me ošteвате, oče moj?

— Nikakor ne. In to bi bilo tudi odveč. Vprašam te samo, Micheline, ali moreš zatreči v sebi to ljubezen, če bi se potrudila in če imam tahten razlog zahtevati od tebe to žrtve?

Prebledela je in ustne so ji zadrhtele.
— Kakšen razlog? Ali mi ga morete povedati? Kratko rečeno tale: Navzlic temu, kar hočem akreniti, nisem prepričan, dali bom mogel izposlovati, da bo ta zakonska zveza sklenjena.

— Vi želite najin zakon, oče?

— Da, če me prepričaš, da je od tega odvisna tvoja sreča.

— No, torej, kakšna ovira bi mu mogla stati na poti? Proti vaši volji ni ovir.

Ponos je zazarel v Valcorovih očeh. Njena diplomacija bi ne mogla najti čarobnejše besede, toda pri nji ni bilo nobene diplomacije. Povedala mu je samo to, kar je mislila. On se je pa vrnil k neki skrivni misli in odkimal z glavo. Ta negotovost, katere ni nikoli videla pri njem, je vznemirila njegovo hčer. Dejala je z drhtečim glasom:

— Toda... misliva si najhujše. Ne preostane vam nič drugega, nego prepustiti stvarjem prostu pot. Čez tri leta bom polnoletna... In ker je Herve trdno sklenil...

— Nastane lahko taka okolnost, ki bo ovrgla njegov sklep.

— Oprostite, če vam ugovarjam, oče. Nič na svetu ne more omajati mojega zaupanja v mojega zaročenca.

Zamrmral je in ji pogledal globoko v oči:

— In vendar... glas vesti...

Micheline se je zdržnila. Obšla jo je groza. Glas vesti!... To je povsem obvladalo mladega grofa de Ferneuse. Spomnila se je njegove asketske zunanosti in mračne ognjevitosti, ko je trdil, da se zateče v samostan, če ne dobi tiste, ki jo ljubi. Tudi on je slutil neko moralno oviro, nepremagljivo. Strašna tesnoba je stiskala pogumemu dekletu srce.

— O, oče moj, vi me strašite. Če upanje in vera vanj in v vas ne bo nudila opore, kje bom našla

moči, da bom mogla zreti bodočnosti v obraz? Imela bi vso potrebno potrpežljivost, samo ne v negotovosti. Pomagajte mi, oče, ali pa vas zagotavljam, da boste kmalu objokovali svojo Micheline.

— Dragica, dušica... je dejal Valcor mehko.

Vrgel je proč cigareto, prijel svojo hčer za roko, sedel in jo potegnil k sebi, kakor da je še otrok.

— Ti ne veš, kako te tvoje oči ljubi, moj neprečeljni zaklad. In prav si rekla, kadar tvoj oče kaj hoče, da se bo to tudi zgodilo. Hotel sem samo za nesljivo vedeti, da-li se nisi zmotila, da-li nisi smatrala deškega ljubimkanja za resnično čustvo. Nikar tako ne drti. Moral sem si biti v tem na jasnem...

Prisiliti te, da bi pogledala v svoje srce. Naj bo! Zdaj sem prepričan in ravnal bom po tvoji volji. Kakšnega čudeža bi ne storil, samo da bi moja Micheline nikoli ne okusila žalosti!

Govoril je s tako prodornim in nežnim glasom, da so Micheline solze zalile oči.

— Ah, oče, žalost mi ni več neznana. Koliko sem pretrpela v teh dveh dneh!

Renaud je bil vprašan, kaj je zvedela niti česa se je bala. Vsraval se je in ji dejal s poveljujočim glasom:

— Zdaj me pa pusti, Micheline. Bodi mirna in zaupljiva, otrok moj. Herve de Ferneuse bo tvoj mož. Dobil sem od usode težje stave nego je ta.

Mlado dekle mu je nastavilo čelo in molče odloilo.

Lep koncert v Brežicah

Brežice, 13. marca.

V današnjih težkih in nič rožnatih časih je glasbeni svet v Brežicah doživel lep koncert. Na vseh straneh se je razširila pesniška in glasbena kultura. Vse tiste, ki nas tarejo vse, v teh trenutkih čuti da je svet vendar nekaj lepšega in kar je več od vsega znanega in kar je več od vsega znanega in kar je več od vsega znanega.

Iz neizčrpane zakladnice glasbene literature sta nam pevca podala skladbe O. Deva, F. Gerbica, J. Flaismana, J. Pavčiča, V. Parme, J. Hetezija, G. Verdija, J. Havdna, Leoncavalla, B. Smetane, A. Dvoraka in J. Massenet.

Tenorist Ruch razpolaga z lepim in obsežnim glasovnim materialom, ki zlasti v srednji legi zveni zelo mehko in prozorno. V vseh skladbah se je trudil, da bi jih čim bolj doživel. Poudariti pa je treba, da se mu je to mnogo bolj posrečilo v pesmi kakor v ariji.

Štefka Korenčanova ima lep lirski sopran, ki osvaja zlasti v višini medtem ko bi ga bilo treba v srednji legi se izogniti. Ne moremo pa se ubraniti občutka, da je pevka predvsem efektov in da ji je sled tega arija mnogo bližja od pravi. Karli nien lep glasovni material pušča v poslušalcu željo, da bi slišal ne samo efektivno arto temveč tudi tobo pesem. Oba izvajalca je z razumevanjem spremljala pianistka ga Marta Osterc. Valilova škoda je da pianistka ni nastopila tudi s tako samostojno točko.

Umetnika ki sta nam pripravila ta lep večer ki bo vsem poslušalcem ostal še dolgo v spominu kot čisto svojsko in lepo doživetje, se brez dvoma zavedata velikega poslanstva ki ga na umetnik vrši med ljudstvom kot glasnik velikih in pozitivnih vrednot katerih glasnica n nosilka mora biti umetnost vedno zlasti se v časih kakršni so danes. Umetnika sta šla na delo z velikim idealizmom in dosegla res lep uspeh ki ima le lahko le v časih in bo drilo za njuno nadaljnje delo. Za

svoja izvajanja sta žela res iskreno priznanje poslušalcev. Obisk bi bil sicer lahko mnogo bolj izprašujemo se, če so razlogi, da ni bila dvorana bolj zasedena. Morda je treba iskati razloga v dejstvu, da je bil koncert v nedeljo, ko sre mnoga meščanov ven iz mesta. Morda pa so razlogi tudi se kje drugje? Vendar pa smo trdno prepričani, da nam je bil ta koncert na svoj način potreben. Upamo tudi, da je bil s tem koncertom v kulturnem življenju našega mesta naprav-

ljen velik korak naprej in si želimo takih lepih in za nas tako pomembnih večerov še več.

St. M. O.

VAJENI SO
— Zakaj zaposlujete samice zakonske može in nobenih samcev.
— Ker se oženjeni ne razburjajo tako, če jih nahulim.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

V nemli žalosti naznanjamo, da je dne 12. marca t. l. moja ljubljena žena in najljubši življenjski prijatelj, naša nad vsa dobra ljuba sestra, teta in svakinja

FRANČIŠKA KURENT

zatisnila svoje po življenjskem trudu izmučene oči, da jih odpre v rajskem svitu večne Resnice, ki je v Njo vedno verovala in upala.

Tiho in skromno, kakor je bila vsa njena bitnost in kakor je izrecno želela, smo jo dne 15. t. m. ob 11. uri položili pri Sv. Krizu k zadnjemu počitku poleg svojih pred nami odšlih dragih.

Spomnite se je, prosimo, v molitvi in z dobrimi deli!

Obenem se najtopleje zahvaljujemo za vsako tudi najmanjšo dragi v življenju, boleznih in ob smrti izkazano naklonjenost, za čašče spremljavo na zadnji poti, poklonjene vence in cvetje ter za darila v dobrodelne namene.

V LJUBLJANI, dne 16. marca 1940.

ZALUJOČI OSTALI.

Velikonočno šunko

garantirano milo soljeno, dobite v vseh

Slamičevih prodajalnah

Na željo se vam šunka brezplačno skuha. Štaterska perutnina po nespremenjenih cenah!

OLLA

PREIZKUŠENA IN
ZAHTEVANA
od 1895 l.

IVAN KRAVOS
MARIBOR
ALEKSANDROVA 17
TEL. 22-01

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekladi, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Linolej

za kuhinje ima najceneje v salgi
SEVER — Ljubljana
Strokovno posaganje linoleja.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— din

PRVOVRSTNA VINA

ter pristno zganje si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah:
Namizno belo liter din 8.—
srbski prokupac » » 9.—
rizling » » 9.—
dolenjski cviček » » 10.—
jabolčni » » 5.—
muškati silvanec » » 12.—
dingac » » 12.—

zganja:
tropinovec liter din 23.—
slivovka » » 25.—
brinjevec » » 36.—
rum » » 36.—
borovničar » » 36.—

Mrzla jedila!
Se priporoča »Buffet J. Jeraj, naš Minka Videnič, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 9. L.

PRED NAKUPOM OBUTVE
si oglejte našo nedeljsko razstavo. Brajkovič Živko, diplomirano čevljarstvo, Ljubljana, Igriška 3 (pri Drami). Sprejme se učenec in učenka. 800

MAMICE!
Otroški voziček najhitreje in najbolj prodaje, kupite ali zamjenjate pri »PROMETU« nasproti križanski cerkve. Prepričajte se! 795

MALI OGLASI
»Slov. Narodu«
ima jo
sigurno uspehi!

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke
Ivan Legat
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Inserirajte
v
„SLOV. NARODU“

DAME!
Zakaj si vse tase, ko si lahko za 26 din sami pobavate tase z neškodljivo berlinsko Omonell-Heena-Shampoo barvo, katero dobite v vseh nianah s navodilom pri glavnem zastopstvu: Ludvik Heršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. (Rimska cesta) 714

KITŠEJE
ENO
VEŠTAVINE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KOLOFONIJI!

Ako vam ga vaš dosedanji dobavitelj ne more ali pa noče prodati, izvolite zaupati svoje potrebe v kolofoniju (prima!) na naslov: B. Zadnik, Zagreb, Rusanova 2. 821

VSAROVSTVO POUŠTVO
se vedno po starih cenah do oavija v moderni in solidni izdelavi trdka »Oprava«. Celovška 50 Sprejemajo se naročila 8. L.

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din »Ljubljana«. Gospodarska c. 12 in Francišanska ul. 3. 1. L.

ZA VSARU PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

TRAJNO ONDULACIJO
s 6-mesečno garancijo, v mo dernih trikotih vam napravi najmodnejši aparat za čen din 50.— »Salon Merlake, Sv. Petra c. 76. 321

PRODAM
Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— din

38 HEKTOLITROV VINA
prvovrstnega belega in rdečega prodam. — Hribar Jernej, Pod-sreda. 820

MOSKO KOLO
dobro ohranjeno, poceni prodam. Vrabec J., Sv. Petra c. 38. 830

MREZO ZA VRT
ali perutnino ugodno prodam. Polzve se v mekarni, Šmartinska cesta 24. 832

LA OREHOVA JEDRCA
10 kg din 200.—, slive 1.1 10 kg din 58.— franko poština razpošilja G. Drechsler, Tuzla 834

PRODAM KOLO
znamke »Puch« in zlate uhane velike oblike. Hišnik Tržaška 48. 831

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI
Ljubljana, Slodovska ul. 9. 13/L

OREHOVA JEDRCA in FIZOL

audi najceneje
SEVER & KOMP.
Ljubljana. 834

40 HEKTOLITROV VINA
la pjevalniškega celega prodam. Naslov: A. Petrič, Zagreb — Crnatkova ul. 8, tel. 24-259. 841

NIZKE VRTNICE
skupina 25 sadik, očarljivo lepih, številnih barv, din 100.—, ista skupina šibkejših sadik din 60.— Deset prekrasnih piezalk din 60.— franko poština. — Zahtevajte ponudbo! Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica, p. Maribor. 840

3 MODERNE FOTELJE
1 dobro ohranjen spalni fotelj, električni sesalec za prah po ugodni ceni naprodaj v Ljubljani, Gradišče 1/II. 844

Predno si nabavite
PERJE IN PUN
za vašo posteljnino, zahtevajte naš cenik in vzorec. Najugodnejša cena, blago je zadrženo kem. čiščeno. NAŠ TRG, Ljubljana, Tyrseva 51. 542

POUK
Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— din

Stroj-pisni pouk
»ceni« tečaj, vpisovanje in »ceni« pouka poljuben. Christov učni savod, Domobran-ka c. 15. 738

SLUŽBE
Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— din

DVA PEKOVSKA
POMOČNIKA
spretna in trezna delavca, ne nad 30 let stara, sprejme Jakob Verbič, parna pekarna, Logatec 822

V STALNO SLUŽBO
kot skladiščnik in inkasat se sprejme zmožna oseba. Upošteva se samo kavelje zmožne ponudbe, pod »5000.—« na upravo lista. 848

BRIVSKEGA POMOČNIKA

za izpoplajanje sprejme takoj, salon Merlak, Sv. Petra 76. 845

STANOVANJA
Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— din.

ENOSOBNO STANOVANJE
v bližini magistrata, pripravno za šiviljo ali krojača, oddam. Naslov v Narodu. 833

KUPIM
Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— din

CEBELNI VOŠEK
čist, kupujemo po dnevni ceni. Povzročene ponudbe na Jugoslovanske tvornice gume — Kranj. 819

DOPISI
Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— din

Z LOČENKO ALI VDOVO
do 30 let, z lastnim stanovanjem želi znanje resen dobro plačan gospod s stalno službo. — Ponudbe s polnim naslovom poslati na upravo S. Naroda pod »Prijateljstvo«. 752

POSEST
Najmanjši znesek 5.— Din
Beseda 50 par davek posebej

VINOGRAD
v Sromljah z ugodnim dovozom poleg občinske ceste — ugodno prodam. Informacije daje Ivan-ka Levak, Brežice. 815

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!
Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozi tričklji, plovatnika. — Ceniki franco! TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovačka 4
MARIBOR — ALEKSANDROVA C. ST. 26

Mislili so, da je
Majdkina oblekca
bela...

...dokler ji ni stric obrisal
solz s svojim robcem —
opranim z Radionom!

tudi Vi, ki niste več novinka v gospodinjstvu, mislite morda, da je Vaše perilo belo. Primerjajte ga pa enkrat s perilom, opranim z Radionom. Razloček je očiten ter Vas bo prepričal: z navadnimi sredstvi oprano perilo izgleda sivkasto v primeri s perilom, opranim z Radionom. Nič čudnega: navadna pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, medtem ko kisikovi mehurički skupaj s peno dobrega Schichtovega mila, ki ga vsebuje Radion, prodirajo skozi tkanino in jo operejo tako, da postane »Radion-bela«. Uporabite pri pranju perila Radion, pa ne boste nikoli več uporabljali kakršnegakoli drugega pralnega sredstva!

Schichtov
RADION
pere sam

HIPNOTIZEM

ni več nobena skrivnost. Skrivnost je le, kako bomo dosegli srečo na podlagi spoznanja svoje življenjske poti. To pot vam more pokazati samo knjiga F. T. Karmaha »Naš život i okultne tajne«.

POMAGAL VAM BO

Znani pisec in raziskovalec okultnih ved F. T. Karmah vam brez plačila napove vašo bodočnost. Razen važnih dogodkov iz pretekleosti vam pove tudi vse vaše odnose do ljudi, zakona, loterije, trgovine in vseh važnejših dogodkov sedanjosti. Njegov nasvet vam bo prinesel zaželene uspehe v življenju. Zahvalne izjave, ki jih vsak dan prejema s celoga sveta, dokazujejo nenavadno zanesljivost njegovih napovedi. Pošlajte mu nekaj važnejših vprašanj, ki vas zanimajo in sporočite mu točne podatke o svojem rojstvu. Vae napovedi o vašem življenju, ki so zgoraj omenjene, ste dobili popolnoma brezplačno, če boste pri pisu kupili njegovo najnovejšo knjigo »Naš život i okultne tajne«. Knjiga stane samo 10 din, denar pa se pošilja na ček. račun št. 17.455 na točni in stalni račun F. T. Karmah zalec. V roku 48 ur boste dobili v prtem diskretnem ovoju. Vašo brezplačno življenjsko analizo in knjigo »Naš život i okultne tajne«.

ZA JOŽEFOVO

Prvovrstni renski rizling v buteljkah à din 12.—. Dohi se tudi domača velikonočna šunka. Ob vsakem času raznjiči in čevapčiči. Jutri v nedeljo jagnjetina na raznju.

v gostilni pri Lovcu

Rimska cesta — Bleiweisova cesta

Inserirajte
v „Slov.
Narodu“

Vloga za vlogo roma v Beograd

da bi Slovenija dobila več bencina, ki ga nujno potrebuje za svoj avtomobilski promet

Ljubljana, 15. marca
Na bencinskih črpalkah v Ljubljani ni že 14 dni naprodaj bencina, odkar so v večini novi predpisi o prodaji tekočega goriva. Trgovci s tekočim gorivom v Sloveniji so morali hočeš nočeš ustaviti prodajo, ker bi sicer prodajali v svojo škodo. Ustavitelj prodaje bencina na bencinskih črpalkah pa nam pove mnogo več, ne le, da so prizadeti trgovci, ki prodajajo bencin na drobno; prizadeti ni le 110 trgovcev, članov Osrednjega odseka trgovcev s tekočimi gorivi — prizadeta je vsa Slovenija, vse naše gospodarstvo. To pa pomeni nedvomno mnogo več ter zasluži pozornost vse javnosti. Motorni promet in vse stroške, ki so se razvile v Sloveniji v odvisnosti z njim, so pomemben člen gospodarske strukture in pač ne more ostati brez posledic, če na člen izskomamo iztrgajo.

NASIM ZAHTEVAM BI

LAHKO UGODILI

Z ureditvami preskrbovanja bencina je Slovenija najbolj prizadeta, kar je bilo že večkrat ugotovljeno. Vendar s tem ni rečeno, da ni prizadeta tudi država posredno in neposredno, če trpi naša banovina. Nehvalčno delo je sicer to dokazovati, a je nujno. Pri tem nam postane razumljivo, zakaj zadnja uredba o prodaji tekočih goriv ni zbudila večjega odpora v drugih pokrajinah države. Slovenija ima četrtino motornih vozil v državi, čeprav zavzema le 13% državnega teritorija. Znano pa je tudi, da v Sloveniji najbolj spoštujemo vse zakonske predpise in si ne znamo pomagati. Če prejšnji uredbi o omejitvi motornega prometa sta Slovenijo najbolj prizadeli. Zastopniki naših gospodarskih organizacij so si zato mnogo prizadevali, da bi bila nova ureditev razdelitve bencina ustrežajoča, v interesu gospodarstva ter države. Zastopniki iz Slovenije so na pristojnih mestih zahtevali, naj bi Slovenija dobila najmanj 75% 1. 1938 porabljenega količine bencina, ker bi večje omejitve naše gospodarstvo ne moglo prenesti. Dali bi nam torej na leto 6.300.000 litrov bencina, ker je normalna poraba znašala okrog 8.300.000 litrov. To je zelo skromna zahteva in bi ji lahko ugodili. Zdela se je tudi, da go spodbje na pristojnih mestih pokazali pri merno razumevanje.

DOBILI SMO PA 10—15%

NORMALNE PORABE

Prejšnji mesec so bile predpisane dovoljene količine bencina na nakaznice. Nakaznice so prispale že nekoliko prej, čeprav prepozno, ker veljajo za vse leto. Porabnikom tekočih goriv se ni niti sanjalo, da bodo določene tako male količine in bili so zelo neprijetno presenečeni. Zračunano je, da Slovenija dobi le 10—15% normalne porabe bencina, ker so določeni tako skromni obroki na bone. Določene količine so mnogo premajhne za vse vrste vozil, a nekateri avtomobilisti so bili še po-

sebo prizadeti. Obstoje lastnikov vozil, ki se preživljajo s pomočjo avtomobila, n. pr. trgovskih potnikov, prevoznikov in izvoščikov, je resno ogrožen. Nihče ne more ugotoviti, po kakšnem merilu so razvrščali vozila v kategorije in skupine ter določali za nje količine goriva, kajti nekatera vozila, ki porabijo več goriva, so uvrščena v nižjo kategorijo, in niso se ozirali tudi na to, da nekateri lastniki prevoznih sredstev lahko porabijo mnogo več goriva po svoji poklicni pripadnosti.

TAKOJ SO OPOZARJALI NA

USODNE NAPAKE

Predpisi o novi ureditvi prodaje tekočega goriva so bili znani v Ljubljani v nekaj dneh po izidu v »Službenih Novinah«. V Osrednjem odseku trgovcev s tekočimi gorivi so jih takoj proučili in zastopniki odseka so 2. februarja že intervenirali pri banu. Naslednji dan so sestavili spomenico in v nji navedli kalkulacijo, ki dokazuje, da trgovci po novih predpisih ne bodo mogli več prodajati tekočih goriv, kajti pri tako omejeni porabi bo prodaja tako majhna, da trgovci ne bo mogli kriti režijskih stroškov. Spomenica je bila objavljena v slovenskih in tudi beograjskih listih. Trgovci so v resnici morali ustaviti prodajo. Pristojna mesta so bila obveščena o vsem in trgovci so zaprosili oblasti, naj bi takoj ukrenile vse potrebno v zaščito domačih podjetij proti tujemu kartelu, ki stremi, da bi dobil v zakup tudi nadrobno prodajo tekočih goriv. Zahtevali so, naj jim dovolijo 10% brutto zaslužka pri prodaji, kajti na pristojnih mestih so računali, da trgovci v resnici toliko zaslužijo, a izkazalo se je, da brutto zaslužek znaša le 3,12%, medtem ko gre razlika med domnevnim in resničnim zaslužkom v korist kartela. Ker iz Beograda ni bilo nobenega odgovora, so 9. t. m. urgirali odgovor.

NOVE VLOGE ZOPET

ODPOSLANE

Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi je skupno z Akcijskim odborom za ureditev vprašanja s tekočimi gorivi v dravski banovini napel vse sile, da bi na pristojnih mestih spreviedeli, kako silno resno je vprašanje oskrbe Slovenije z bencinom. Vloge so bile odposlane na vsa pristojna mesta. Tudi banska uprava je bila podrobno poučena in je zahtevala na podlagi predlogov gospodarskih organizacij, naj bi prešlo razdeljevanje tekočega goriva v njeno pristojnost; Sloveniji bi naj dodelili 75% normalne porabe tekočih goriv, to se pravi 6.300.000 litrov. Predlagan je bil tudi že odbor za nadzorstvo nad razdeljevanjem.

Na nove predpise pa Slovenija ne more dolgo čakati, zato organizacije neprestano opozarjajo oblasti, kako nujna je ureditev te zadeve. V sredo je Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi odposlal priporočeno vlogo na ministrstva v Beograd: na finančno, trgovinsko, gradbeno, na vojnega

ministra in upravo monopolov. S primernim gradivom je odsek podprl svoje zahteve in opozoril na nujnost rešitve. Danes je pa odposlal Akcijski odbor za ureditev vprašanja tekočih goriv v Sloveniji spomenico na ista mesta. V spomenici je navedeno, da znaša vrednost okrog 5000 motornih vozil, ki so zdaj skoraj povsem izločena iz prometa, približno 200 milijonov din, v razna podjetja, ki žive neposredno od motornega prometa, pa je investirano 38 milijonov din. Če ne bo prišlo do zadovoljive ureditve prodaje tekočih goriv, bo ta kapital, narodno premoženje, uničen. Naglašeno je, da po sedanjih ureditvah dobimo le 10 do 15% normalne porabe tekočih goriv in uporaba vozil ni več ekonomična. Takšen zastoj v avtomobilizmu je pa nedvomno v veliko škodo narodnemu gospodarstvu in državnim obrambam.

Ni potrebno, da ponavljamo ponovno vse razloge, ki govorijo tako zgovorno za to, naj bi na pristojnih mestih ugodili zahtevam Slovenije ter naj bi podredili interese kartela interesom države vsaj toliko, da bi ne bila ogrožena eksistenca neštevilnih dobrih državljanov; prej ali slej bodo morali nekaj ukreniti, saj je zdaj že dovolj očitno, od kod izvira vse zlo.

50 letnica šmarskega

»Zvona«

Šmartno pri Litiji, 16. marca
Med najstarejšimi, pa tudi med najbolj agilnimi podeželskimi pevskimi društvi je šmarski »Zvon«. Na sobotnem občnem zboru je stopilo društvo v 50. leto svojega obstoja. Na čelo društva je stopil novi predsednik g. Jože Vozeli, tajnica je gđc. Ela Hauptmanova, artistska stran pa je še nadalje v rokah dosedanjega pevovodje šolskega upravitelja g. Maksa Kovačiča. Značilnost za naš »Zvon« je, da ne prireja samo pevskih koncertov. Vsako leto uprizore »Zvonaši« tudi opereto ali spevoigro in se člani odlikujejo kot pevci in igralci. Mimo kulturnih zadev goje šmarski pevci tudi družabnost in pohite na izlet vsako leto v kak drug kraj naše Dolenjske, kjer priredijo tudi koncert.

Vse dosedanje društveno delo zasluži, da se ne samo pevski krogi, temveč vsa širša javnost oddolži našemu »Zvonu« na spominjski svečanosti, ki bo 9. junija. Opozorjamo društva, naj rezervirajo ta dan za šmartno in za naš »Zvon«.

Temelje našemu »Zvonu« so položili vneti pevci že pred pol stoletjem. Šmarčani so znani vsepovsod kot dobri pevci, in kadar je v šmartnem kakršna koli prireditve, bodisi sokolska ali druga, tam se glasi vedra pesem, ki je znak zadovoljnih ljudi. Prvi, ki je gojil umetno pesem, je bil šmarski nadučitelj Fran Serafin Adamič, ki je dospel v šmartno pred 87 leti in je vodil šmarske pevce in šmarsko dolino do leta 1877, to je vse do svoje smrti. Učil je v sedanjih mežnarjih. Bil je ne samo sposoben pevec, temveč tudi komponist, ki je svoje skladbe objavil. Največ jih je objavilo tedanje učiteljsko glasilo »Učiteljski tovariš«. Adamič je bil seveda tudi vodja cerkvenega pevskega zbora.

Za Adamičevih časov šmarski pevci še niso bili organizirani v posebnem društvu. »Zvonu« je položil temelje šele nadučitelj Ivan Bartl, takisto šmarski nadučitelj. Šmarski učitelji in šmarska šola so sploh veliko pripomogli k vnetemu petju v vsej dolini. Saj so pri rokah viri, ki trdijo, da so imeli šmarčani eno najstarejših ljudskih sol, ki je obstajala že leta 1665.

V naši dolini je še precej ljudi, ki so bili osebni prijatelji ustanovitelja »Zvona«, Ivana Bartla. Na občnem zboru so storili več sklepov, kako bomo pri nas čim lepše izvedli proslavo zlatega jubileja in tudi počastili spomin našega ustanovitelja in vseh zaslužnih pevcev.

Šmarska dolina je lahko po pravici ponosna na delo svojih »Zvonašev«.

Iz Radeč

— Sokolsko gledališče. Dramatski odsek radeškega Sokola pripravlja burko »Nedolžni lahkoživec« v treh dejanjih. Naslovno vlogo Maksa Štinkavca bo igral br. Ivan Zahraštnek, režijo bo vodil br. Pešec Ivan. Burka bo nudila mnogo smeha in zabave, na kar že danes opozarjamo našo javnost.

— V nedeljo pevski koncert. Delavsko pevsko društvo »Zarja« iz Trbovelj priredi v nedeljo 17. t. m. ob 16. pevski koncert, katerega bo vodil g. R. Dolničar. Koncert se bo vršil v dvorani Sokolskega doma.

— Radeški Sokoli v ljubljanski operi. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razposlala sokolskim društvom vabila, da se lahko udeležijo ob nedeljah popoldne opernih in dramskih predstav, pri čemer uživajo udeleženci 75% popusta od normalnih cen, toda le v primeru, če se odzove najmanj 20 članov. Predsednik dramskega odseka br. Pešec in prosvetar br. Siljan — organizirala v nedeljo izlet v Ljubljano. Vabilu se je odzvalo 27 članov, ki so gledali v operi »Tosca«. Mnogo med njimi je bilo celo takih, ki so bili prvič v ljubljanskem gledališču. Opera jim je ugajala, zato bodo šli še večkrat v Ljubljano.

Iz Krškega

— »Krog s kredo« na krškem sokolskem odru. Dramatski odsek Sokolskega društva Krško uprizori zopet igro, ki bo kakor vse prejšnje navdušila tako po svoji vsebini kakor tudi po izvedbi. To pot nam uprizore naši sokolski igralci Klubundov: »Krog s kredo«. Zanimivo kitajsko igro, ki nam pokaže življenje na Kitajskem, borbo matere za lastnega otroka, ki ji ga hoče vzeti druga žena mandarina Ma, samo da bi se polastila ogromnega premoženja, potem ko je že zastrupila svojega moža ter podkupila vse priče, da je druga žena zastrupila mandarina Ma. Naposled pa le zmaga pravica in mati pride po hudi borbi zopet do svojega ljubega dečka. To globoko vsebinsko pa bodo še poudarili kostumi in insce-

nacija, za katero je napravil načrte akademični slikar br. Stipovšek, ki je obenem tudi režiser. Igra se bo uprizorila v soboto 16. t. m. ob 20. in v nedeljo popoldne ob 16.15, tako da si jo bodo mogli ogledati tudi zunanji gosti. Vstopnice si lahko preskrbite odnosno si jih rezervirate v predprodaji v papirni trgovini Engelsberger v Krškem. Pridite in odlični boste od nas zadovoljni.

— Meso krađe. Te dni so neznani tatovi vlomili v podstrešje posestnika Vagelja Ivana v Borštu pri Cerkljah ter mu odnesli preko noči okrog 60 kg suhega svinjskega mesa in okrog 40 kg slanine v skupni vrednosti okrog 1700 din. Tatovi so prišli v podstrešje skozi lino. Vse kaže, da so bili domačini in so jim morale biti hišne razmere dobro znane. Sledovi kažejo, da je bilo na delu več ljudi. Oblasti vodi strogo preiskavo.

— Draginja narašča. Kakor povsod drugod, je tudi pri nas zviševala draginja. Zda se je zopet podražilo meso kar za 2 din pri kilogramu. Mislimo, da bi protidraginjski odbor lahko kaj ukrenil v nekih primerih, da bi vsaj nekoliko olajšal naš položaj.

»Učiteljska

samopomoč«

Novo mesto, 16. marca

V nedeljo je bil občni zbor Učiteljske samopomoči, najmočnejše učiteljske socialne ustanove pri nas. Zborovanje je bilo letos v Novem mestu. Udeležba je bila zelo lepa. Predsedoval je Ivan Kocijančič, ki je v uvodu spregovoril o velikem socialnem in gospodarskem pomenu učiteljske samopomoči.

US šteje 2643 zadržnikov. Lani je pristopilo 29 zadržnikov. Posmrtnina znaša 13.000 din. Zadržno poslovanje je bilo lani uspešno. Ugodni pogodbi sta bili sklenjeni z OUZD in Mestnim pogrebniškim zavodom. US ima več skladov. Socialni sklad se je lani povečal za 9.026 din na 189.090 din. Lani so dali 82 proslilec 189.300 din posojil. Od svoje ustanovitve leta 1934 je sklad pomagal 501 proslilec s posojili v skupnem znesku 1.072.598 din. — 15 zadržnikov je oproščenih plačevanja prispevkov za starostni sklad. Ta sklad se je lani povečal za 8.000 din na 54.145 din. — Posmrtninski sklad znaša 100.056 din. Lani so izplačali 43 posmrtnin v znesku 563 tisoč 300 din. Rezerve tega sklada popolnijo sproti ob vsakem smrtnem primeru.

Sprejeli so nov pravilnik o socialnem skladu. Z njim bo onemogočeno izrabljanje podpore. — V novem odboru ni večjih sprememb.

Iz Ljutomer

— Sadno sušilnico bodo gradili. Križevski sadjarji so sklenili zgraditi sadno sušilnico. Priprave so se že pričeli.

— Petroleja ni. Petroleja še vedno ni mogoče dobiti. Le tu pa tam se oglasi kak trgovec, ki prodaja le po pol litra gotov. Ljudje so pač veseli, da so dnevi že mnogo daljši, ker si svetiti z lučjo itak ne morejo.

NOVO BOK PIVO

PIVOVARNE UNION V LJUBLJANI

je od danes naprej v prometu